Ročník XXIV. číslo 1 - február 2019 0,27 eur

Beckovské NOVINY

www.obec-beckov.sk

Beckov pod snehom

Foto: Peter Ondrejovič, 11. 1. 2019

Zo zasadnutia obecného zastupiteľstva

Poslanci na mimoriadnom zasadnutí Obecného zastupiteľstva obce Beckov dňa 20. 12. 2018 schválili nasledovné uznesenia:

uz. č. 9/2018 - Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie Stanovisko hl. kontrolórky obce k úprave rozpočtu Obce Beckov na rok 2018 bez pripomienok.

uz. č. 10/2018 - Obecné zastupiteľstvo schválilo spoluúčasť na podaných projektoch:

- Obnova NKP hrad Beckov s účasťou pracovníkov v evidencii nezamestnaných pre rok 2019.
- Obnova hradnej kaplnky NKP hrad Beckov pre rok 2019. Obecné zastupiteľstvo schválilo finančnú spoluúčasť obce na týchto projektoch do sumy 3300,00 €.

uz. č. 11/2018 - a) Obecné zastupiteľstvo odvolalo z funkcie člena Správnej rady Združenia Hrad Beckov Ing. Jána Križana.

b) Obecné zastupiteľstvo schválilo za člena Správnej rady Združenia Hrad Beckov p. Daniela Hladkého.

uz. č. 12/2018 - a) Obecné zastupiteľstvo odvolalo z funkcie člena predstavenstva Správnej rady OOCR „Trenčín a okolie" doterajšieho starostu obce Ing. Jána Križana.

b) Obecné zastupiteľstvo schválilo za člena predstavenstva Správnej rady OOCR „Trenčín a okolie" nového starostu obce p. Daniela Hladkého.

uz. č. 13/2018 - Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie informáciu p. Daniela Hladkého o vzdaní sa funkcie člena Dozornej rady OOCR „Trenčín a okolie a ukladá obecnému úradu pripraviť voľbu nového člena dozornej rady. Termín 1. 2. 2019.

uz. č. 14/2018 - Obecné zastupiteľstvo schválilo nákup pneumatík na T 815 fekál - 8 ks v cene 300 € /ks s DPH.

uz. č. 15/2018 - Obecné zastupiteľstvo schválilo termín ďalšieho riadneho zasadnutia obecného zastupiteľstva na 1. februára 2019.

uz. č. 16/2018 - Obecné zastupiteľstvo uložilo obecnému úradu zvolať pracovné stretnutie so zástupcami Farmy Beckov, družstva, za účelom riešenia používania cesty nad Tehelňou a Pieskovou dolinou s termínom do konca februára.

Na ďalšom zasadnutí obecného zastupiteľstva, ktoré sa konalo 1. 2. 2019, schválili poslanci tieto uznesenia:

uz. č. 17/2019 - Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie kontrolu uznesení zo zasadnutí obecného zastupiteľstva zo dňa 6.12.2018 a 20.12.2018 s pripomienkou uvedenou v zápisnici.

uz. č. 18/2019 - Obecné zastupiteľstvo po prerokovaní predloženého materiálu vzalo na vedomie správu o kontrolnej činnosti za rok 2018.

uz. č. 19/2019 - Obecné zastupiteľstvo schválilo návrh termínov zasadnutí obecného zastupiteľstva na rok 2019 s pripomienkami uvedenými v zápisnici.

uz. č. 20/2019 - Obecné zastupiteľstvo schválilo členov komisií pri obecnom zastupiteľstve podľa prílohy s pripomienkou uvedenou v zápisnici.

uz. č. 21/2019 - a) Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie návrh Redakčnej rady Beckovských novín na zmenu v zložení členov redakčnej rady.

b) Obecné zastupiteľstvo schválilo Redakčnú radu Beckovských novín v zložení Mgr. Danka Badžgoňová, Silvia Hlavová, Ing. Darina Jarábková, Mgr. Kristína Jurzová, Ľubomír Paulus bez pripomienok.

uz. č. 22/2019 - Obecné zastupiteľstvo schválilo za člena Dozornej rady OOCR Trenčín a okolie p. Petra Benka, bytom Beckov č. 197.

uz. č. 23/2019 - a) Obecné zastupiteľstvo v Beckove prerokovalo zriadenie komisie na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v zmysle ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov a návrh na zloženie komisie: Ing. Lenka Bartošová, PhD., Peter Benko, Ing. Jaroslav Hlava.

b) Obecné zastupiteľstvo schválilo komisiu na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v zložení: Ing. Lenka Bartošová, PhD., Peter Benko, Ing. Jaroslav Hlava bez pripomienok.

uz. č. 24/2019 - a) Obecné zastupiteľstvo prerokovalo zriadenie komisie na vybavovanie sťažností proti samosprávnej činnosti orgánov obce v zmysle zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov a návrh na zloženie komisie: Ing. Jaroslav Martiš, Ernest Benko, Ing. Ján Macejka, náhradník Ing. Marek Jambor.

b) Obecné zastupiteľstvo schválilo komisiu v zložení Ing. Jaroslav Martiš, Ernest Benko, Ing. Ján Macejka, náhradník Ing. Marek Jambor bez pripomienok.

uz. č. 25/2019 - Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie informáciu starostu obce a zástupcu starostu o stavebných konaniach v obci s pripomienkou, že požaduje zvolať pracovné stretnutie so spracovateľom ÚPN obce Ing. Perneckým za účelom riešenia architektonickej výstavby v obci.

uz. č. 26/2019 - Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie plnenie rozpočtového opatrenia starostu obce za rok 2018.

uz. č. 27/2019 - a) Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie informáciu starostu obce o tvorbe novej webovej stránky Obce Beckov.

b) Obecné zastupiteľstvo žiada pripraviť stretnutie poslancov a tvorcov webových stránok, ktorí ponúkajú svoje produkty, s prezentáciou.

Spracovala A. Benková

OBEC BECKOV - KONTAKTY

Obecný úrad

DANIEL HLADKÝ - starosta; 0905 506 021

Zdenka Krasňanská - hlavná kontrolórka; 77427 24, 0902 911 452

Anna Benková - matrika, evidencia obyvateľstva, PODATEĽŇA, stavebná agenda, nahlasovanie vývozu fekálií; 77427 21, 0915 736 779

Ing. Ľubomír Čikel - účtovníctvo, nahlasovannie vývozu fekálií 77427 25, 0903 742 725

Bc. Jana Ježovicová - dane, POKLADŇA, kultúrne podujatia; 77427 23, 0915 736 779

Ing. Marika Jurčacková - projekty, personalistika a mzdy, majetok obce 77427 28, 0917 694 611

Mgr. Dana Badžgoňová - sociálne, web, knižnica, Beckovské noviny, objednávky KP a ČP; 77427 22, 0911 960 621

Alica Stehlíková - pomocná pracovníčka pre OcÚ, klub pri parku a zdravotné stredisko, prenájom sály KD, rozvoz obedov seniorom, 0907 072 382

Obecná prevádzka

Peter Čaňo - pracovník OP 0904 847 222
Miroslav Malec - pracovník OP
Drahoslav Minárik - pracovník OP
Miroslav Košút - pracovník OP

Vývoz fekálií 0904 882 333

Záujmové združenie právnických osôb Hrad Beckov

Mgr. Peter Pastier - výkonný riaditeľ; 0948 216 735
riaditel@hrad-beckov.sk

Iveta Martišová - administratíva; 032 77427 27; info@hrad-beckov.sk

Termíny zasadnutí obecného zastupiteľstva v roku 2019

1. február 2019 - piatok
22. marec 2019 - piatok
17. máj 2019 - piatok
28. jún 2019 - piatok
20. september 2019 - piatok
8. november 2019 - piatok
13. december 2019 - piatok

Schválené Obecným zastupiteľstvom obce Beckov dňa 1. 2. 2019 uznesením č.19/2019.

POĎAKOVANIE

Starosta obce ďakuje firme TESCO - distribučné centrum Beckov, za poskytnutie kozmetických, pracích a čistiacich prostriedkov, ktoré sme venovali škole, zdravotnému stredisku, obecnému úradu a niektorým občanom.
Vážime si to.

DB

20. výročie vzniku ZO Jednoty dôchodcov v Beckove

Čo je to čas? Školopovinné dieťa si povie: „Dnes sa mi nechce, zajtra sa to naučím," človek v strednom veku odkladá prácu zo dňa na deň. A čo my, ktorí sme už prežili polstoročie a k tomu ešte niekoľko desiatok rokov? Už len spomíname.

11. januára 1999 sme v Beckove založili Jednotu dôchodcov Slovenska. S návrhom na založenie prišla p. Ľudmila Ondrejovičová, zdravotná sestra na dôchodku. Išli sme na skusy do Nového Mesta nad Váhom, vtedajšia okresná predsedníčka JDS p. Viera Benešová nás privítala, usadila a hovorila a hovorila. Plné dojmov sme začali s prípravami.

Prípravných prác sa ujali tri dôchodkyne, p. Ľudmila Ondrejovičová, p. Eva Pavlíková a ja, Margita Bubeníková. Chodili sme a pozývali. 11. januára 1999 sa v klube pri parku zišlo cez 80 seniorov a vznikol prvý výbor: predsedníčka M. Bubeníková, tajomníčka Ľ. Ondrejovičová a pokladníčka E. Pavlíková.

V utorok, 22. januára 2019, som listovala v prvej kronike a spomínala na prvé fašiangy, bol plný klub a bolo veselo. Uvedomila som si, že za tých 20 rokov 60 členov a priateľov opustilo naše rady, odišli na večný odpočinok - česť ich pamiatke!

Pri všetkých akciách, ktoré sme v klube poriadali, nám pomáhali p. A. Juríková, p. M. Vlnová a p. M. Dvoranová. Tých akcií bolo veľa - prednášky lekárov, zatancovali nám deťúrence z materskej školy pod vedením p. uč. D. Dobrovodskej, deti z družiny s nami posedeli pod vianočným stromčekom. Deťom sme porozprávali o vianočných zvykoch, aj o tom, aké darčeky sme dostávali, keď sme boli deti.

Uskutočnili sa stretnutia so seniormi z okolitých obcí - Hôrka nad Váhom, Kočovce, Kálnica. Keď stretávam starších členov JDS, radi hovoria o družobných stretnutiach so seniormi z Rajca. Spomínajú na jednodňové zájazdy, prešli sme západné, severné a stredné Slovensko. Neboli sme unavení, klimatizovaný autobus nás pohodlne doviezol až do cieľa cesty, prešli sme sa, videli a zažili sme.

Zostarli sme, v klube sa nás stretáva len pár, mladší seniori nejavia záujem. Prečo? Po dvadsiatich rokoch je iná doba, trávime svoj čas užitočnejšie, viac nás zaujíma televízia alebo tablet? V čom to je? Pokúsme sa stretnúť a pohovoriť si.

Margita Bubeníková

Rozlúčili sme sa v rokoch 1999 - 2019 so 60 členmi ZO JDS v Beckove: Eva Šimlovičová, Samuel Londák, Emília Bánovská, Štefánia Križanová, Jozefína Zverbíková, Štefan Ježko, Jozef Ivana, Viera Pilišová, Anna Uherčíková, Jozefína Jokrllová, Anna Lacková, Ján Križan, Zuzanna Tupá, Štefan Koníček, Božena Ševčíková, Oľga Dvoranová, Jozefína Záhumenská, Ján Blatnický, Emília Bubeníková, Elena Psotná, Katarína Hladká, Ján Tekula, Milan Križan, Pavol Filáček, Peter Koreň, Vladimír Čikel, Anna Šimková, Mária Bielová, Ľudmila Ondrejovičová, Anna Čičmanská, Božena Ondrejovičová, Bohuslava Masariková, Anastázia Bednáriková, Alica Nožinová, Jozef Ševčík, Mária Martišová, Veronika Bučková, Emanuel Nožina, Jaroslav Beňo, Jozef Bubeník, Anton Straka, Mária Kapľavková, Mária Vazovanová, Eva Pavlíková, Rudolf Ďuriš, Štefan Zverbík, Štefan Graca, Mária Straková, Ema Klinčúchová, Melánia Tupá, Anna Prikrylová, Daniel Kapľavka, Anna Benková, Anna Klčovská, Ján Čikel, Ján Šutovský, Mária Hajdúšková, Mária Gestingerová, Milan Záhumenský, Elena Kolesíková.

Prvé fašiangy, 9. 2. 1999, klub pri parku. Foto: Kronika ZO JDS v Beckove.

Novoročné stretnutie v klube pri parku

Na prvom tohtoročnom stretnutí ZO Jednoty dôchodcov v Beckove v klube pri parku, ktoré sa konalo 7. januára 2019, sme mali milú návštevu. Nečakane medzi nás zavítal pán starosta Daniel Hladký. Pri kávičke sme si pohovorili o práci v našej organizácii. Pán starosta nás povzbudil v našej práci a zároveň nás požiadal o poskytnutie akýchkoľvek historických materiálov z našej obce - či už fotografií alebo písomných zmienok.

Preto, ak sa u niekoho nájde historický materiál týkajúci sa života našej obce, poskytnite ho, prosím, obecnému úradu na ďalšie spracovanie.

Mária Mináriková

POZVÁNKA

ZO Jednoty dôchodcov v Beckove

pozýva záujemcov o kreatívne tvorenie a cvičenie do klubu pri parku. Každý pondelok a utorok, v čase od od 14.00 do 15.00 sa koná tradičné posedenie pri kávičke, od 15.00 do 16.00 hod. tvoríme na jarné motívy a od 16.00 do 17.00 hod cvičíme. Každého radi privítame. **Tešíme sa na váš záujem a tvorivé nápady.**

Poďakovanie za pomoc

Starosta Obce Beckov ďakuje firme **REX - Petrovi Čiklovi** za nezištnú a obetavú pomoc počas mimoriadne nádielky snehu, ktorá postihla Beckov a celé Slovensko. Počas troch dní, od utorka 8. januára, poskytol techniku, ktorou pracovníci obecnej prevádzky odhŕňali vytrvalo padajúci sneh, aby boli všetky cesty zjazdné.

Poďakovanie patrí obyvateľom Beckova, ktorí sa sami pričinili o odpratanie snehu z chodníkov pri svojich domoch.

Schodisko pri vstupe do zdravotného strediska zabezpečené páskou proti šmyku.

Nenápadnú, ale významnú pomoc poskytol pre občanov obce poslanec **Peter Benko**, ktorý schodisko zdravotného strediska zabezpečil proti šmyknutiu - aj vďaka nemu nikto neutrpel úraz.

Poďakovanie patrí pracovníkom obecnej prevádzky za opakované nočné odhŕňanie snehu z chodníkov a vedľajších ciest počas celého mesiaca aj na úkor svojho voľna.

Tešíme sa, že sme túto nečakanú a vzácnu snehovú nádielku spoločným úsilím zvládli.

☺ Vyplnila sa aj predpoveď Štefana Paceka, ktorý vyhlásil, že vo februári už sneh nebude…

DB

Ráno 9. 1. 2019 - Hlavná cesta a chodník sú odhrnuté, len auto ešte spí pod perinou.

Foto: DB

Rozlúčka s Pavlom Dvořákom

M. Bubeníková a Pavel Dvořák na Beckovskom hrade 19. 8. 2018. Foto: DB

21. decembra 2018 Slovenský rozhlas oznámil smutnú správu, že odišiel na večný odpočinok historik PhDr. Pavel Dvořák, autor filmu *Stiborov hrob*, deviatich častí knižiek *Stopy dávnej minulosti*, pútavý a zanietený rozprávač histórie slovenského národa. Životnú púť ukončil vo veku nedožitých 82 rokov.

Do Beckova chodil rád. Naposledy 19. augusta 2018 so svojou manželkou p. PhDr. Danielou Dvořákovou sa zúčastnili umiestnenia kópie Madony do kaplnky na Beckovskom hrade.

28. decembra na poslednej ceste a rozlúčke v evanjelickom kostole v Modre sa za Beckov zúčastnili starosta Daniel Hladký, poslanec Ing. Ján Macejka s manželkou a Margita Bubeníková.

Bol pochovaný na cintoríne v Budmericiach za účasti najbližších a veľkého počtu priateľov a známych. Jeho pani manželke, čestnej občianke Beckova, autorke knihy *Rytier a jeho kráľ*, sme v mene obyvateľov Beckova vyslovili hlbokú sústrasť. Česť jeho pamiatke. ***Margita Bubeníková***

Voľby prezidenta SR v roku 2019

Voľby prezidenta SR sa uskutočnia v sobotu **16. marca 2019** od 7,00 do 22,00 hod. vo volebnej miestnosti v klube pri parku, Beckov č. 8. Prípadné druhé kolo volieb sa uskutoční v sobotu 30. marca 2019 v rovnakom čase.

Voliči pred hlasovaním preukážu svoju totožnosť občianskym preukazom. Na hlasovacom lístku pre voľby prezidenta SR zakrúžkujete poradové číslo kandidáta, ktorému dávate svoj hlas. Hlasovací lístok vložíte do obálky označenej pečiatkou obce a vhodíte do volebnej schránky.

V prípade, že v termíne konania volieb nebudete prítomný v mieste trvalého bydliska a máte záujem zúčastniť sa volieb, môžete požiadať obec o vydanie hlasovacieho preukazu, ktorý vás oprávňuje hlasovať v ktorejkoľvek volebnej miestnosti na území Slovenskej republiky. O hlasovací preukaz môžete požiadať osobne najneskôr posledný pracovný deň pred konaním volieb (do 15. 3. 2019) v úradných hodinách obce. Požiadať o vydanie hlasovacieho preukazu môžete aj písomne alebo elektronicky tak, aby žiadosť bola doručená obci najneskôr 15 dní pred konaním volieb. E-mailová adresa na doručenie žiadosti: beckov@obec-beckov.sk. V žiadosti uvediete osobné údaje a korešpondenčnú adresu, na ktorú obec zašle hlasovací preukaz. V prípade, že sa bude konať aj druhé kolo volieb a nebudete prítomný, je potrebné uviesť, že žiadate o vydanie preukazu na 1. aj 2. kolo volieb.

Voliči, ktorí sa zo závažných zväčša zdravotných dôvodov nemôžu dostaviť do volebnej miestnosti, môžu požiadať o prenosnú volebnú schránku.

AB

Beckovské noviny vo svete

O tom, že naše noviny sa dostávajú do rôznych končín Slovenska, sme už pred časom písali. Dnes doplníme, že posledné minuloročné číslo sa dostalo až do USA, do La Forgeville, New York - Milene Podhradskej, ktorá je z rodiny Hladkej, kam ich zaslal náš dlhoročný prispievateľ a obetavý šíriteľ Pavol Hladký. Pozdravujeme a ďakujeme za priazeň. ***DB***

Spievankové okienko opäť otvorené

V rovnomennej rubrike sme v uplynulých rokoch uverejňovali príspevky, ktoré sa týkali hudobného života, resp. speváckych vystúpení v našej obci. Členovia Beckovského speváckeho zboru, ktorých v jeho prvej etape viedla Mgr. Anežka Ilavská, boli zo „zálohy“ opäť povolaní k návratu do aktívnej činnosti a obnovili stretávanie sa pri nácvikoch piesní. K novému štartu dostali zelenú po rozhovore pána starostu Daniela Hladkého s bývalou dirigentkou zboru. Zhodli sa na tom, že v Beckove je v priebehu roka viacero príležitostí a podujatí, na ktorých sa do programu žiada hudobný prednes, ktorý vždy citlivo umocní slávnostní atmosféru. Skúsená dirigentka a speváčka Mgr. Anežka Ilavská, ktorá predtým pätnásť rokov úspešne viedla tento spevácky zbor, sa opäť ujala staronovej funkcie.

V nasledujúcich mesiacoch čaká Beckovský spevácky zbor viacero podujatí, na ktoré si bude pripravovať tematický repertoár. Bude to, napríklad, v apríli vystúpenie pri príležitosti výročia oslobodenia obce, spomienková slávnosť na sté výročie úmrtia rodáka, svetoznámeho maliara Ladislava Mednyánszkeho, ďalšie vystúpenia budú v rámci ekumenickej pobožnosti na sviatok Cyrila a Metoda a tiež v auguste v programe počas Dní obce.

Želáme celému zboru a všetkým jeho členom veľa elánu, zdravia a trpezlivosti, uznanie a pochopenie od blízkych aj poslucháčov za ich síce amatérske prednesy, ale venované všetkým ľuďom s láskou.

Ing. Darina Jarábková

Prvé stretnutie členov BSZ v tomto roku v škole. Foto: D. Jarábková

BECKO V PÁLENICI
Peter Ondrejovič, alias Pedro Anakonda...

Program s tými a o tých, ktorým to páli - Pálenicu Borisa Filana, mnohí zaiste poznáte. Vysiela sa na stanici RTVS každú sobotu vždy hodinu pred poludním. O takom čase mnohé gazdinky dokončujú dopoludňajšie upratovanie a s chuťou sa tešia, ako si s rodinkou vychutnajú zaslúžený oldomáš. Mne sa pri dokončovaní obeda predpoludním 19. januára 2019 z éteru doniesli do uší dve mená - Peter Ondrejovič a Beckov.

Zbystrila som pozornosť a počas nasledujúcich minút sme si s rodinou pochutnávali nielen na jedle, ale vychutnali sme si aj rozprávanie Petra Ondrejoviča o jeho cestovateľských zážitkoch, ale aj charakteristiku nášho Becka z úst Borisa Filana. Podľa neho „Becka na plátne, v jeho filmoch, ľudia milujú tak, ako Belmonda alebo Banderasa. Na rozdiel od nich však tak isto Becka „žerú“ ľudia aj v živote, pretože má dar byť chlapčenský, odvážny, hrdinský, nebojácny, nezlomný, je spoľahlivý, skromný a nekomplikovaný ako putujúci mních. Je mužný a sympatický, aj keď má mentálnu a fyzickú prevahu, nik pri ňom nemá pocit menejcennosti. Becko dokáže byť druhý, aj keď je jasné, že je s veľkým predstihom prvý… Je priamy a akosi starosvetsky čistý, ako keby prichádzal z nejakej ďalekej minulosti, ktorá omylom nenastala.“

Veru, takéto vlastnosti má Peter Ondrejovič, nazývaný Becko. Má však ešte inú prezývku - Pedro Anakonda - od domorodcov z Novej Guiney. Tí, keď videli na záberoch Becka s najväčším hadom Južnej Ameriky, živou anakondou okolo krku, s úctou pred jeho silou a odvahou ho pomenovali Pedro Anakonda. Považovali ho za veľmi udatného, pretože Indiáni bez toho, že by hada zabili, by si ho okolo krku živého nedali.

Na záver programu vyslovil Boris Filan želanie: „Becko, želám Ti, aby Ti všetky plány vyšli, aby okolo nás bolo viacej takýchto Beckov. To je šecko. Ďakujem, že si prišiel do Pálenice!“ Konečnú bodku programu dal Peter Ondrejovič veršíkom: „Prešiel som už Trenčín, Beckov, nevidel som, nezažil som ešte šecko…“

Ja len dodám, že Becko je len jeden, je jedinečný, je náš. Nech sa mu na cestách i necestách aj naďalej všetko darí.

Ing. Darina Jarábková

Čo nič nestojí, za nič nestojí

Možno je tento výrok pre nás známy. V živote musíme za kvalitné veci platiť riadne sumy. A ešte ak ide o „značku“, tak si k tomu musíme priplatiť ešte viac. O tom je jednoducho trh. Istým spôsobom takto uvažujeme takmer všetci. Veď napríklad, aj keď sa hlásime do práce, tak jedna z otázok od nás smerom k zamestnávateľovi znie: „Koľko mi zaplatíte?“ alebo aj jemnejšie: „Koľko z toho budem mať?“.

A napadlo nás urobiť niečo len tak? Bez nároku na honorár? Verím, že áno. Veď mnoho vecí v našich domácnostiach, našťastie, funguje na vzťahu lásky a ochoty a nie na základe trhového hospodárstva. Konáme preto, že máme radi. V rodine sa to predpokladá. Robiť veci len tak. Len preto, že dávajú zmysel. Ale predpokladá sa takýto postoj aj napríklad v politike, v školstve, medicíne, či v duchovnom stave?

Ľudia často volajú, že treba zmenu. Keď sa im povie, že zmena v spoločnosti musí prísť zvnútra a nie zvonka, nahnevajú sa. Vraj netreba im vstupovať do života. Ale ak chcú zmenu, tak možno sami by radi zmenili niekoho iného. Prestali sme veriť v to, že sa môžeme zmeniť k lepšiemu.

Zamyslime sa nad životom a kúzelníckym predstavením. Pred vami stojí kúzelník. Podá vám klobúk, aby ste overili, že je prázdny. Hoc ste sa sami presvedčili, on o malú chvíľu z neho začne vyberať hodvábne šatky. Dobre vieme, že jeho šikovnosť nie je v tom, že ich začal z ničoho nič vyrábať, či tvoriť a vyberať. Niekde boli. Len vy ste si to nevšimli.

Rovnako náš život a láska v ňom nie je otázkou niečoho, čo vyjde a objaví sa z ničoho nič. Hĺbka je v niečom väčšom. Láska je niekde v nás. Možno skrytá, možno prehliadnutá.

Chceli by sme zmeniť svet, ale lásku, ktorou sa nám to môže podariť, necháme skrytú (prehliadnutú) v našom vnútri. Svet zostane chudobnejší o náš podiel.

br. Felix Mária, františkán

100. výročie založenia Červeného kríža

Československý červený kríž založili *1. februára 1919*. Jeho prvou predsedníčkou sa stala **Alice Masaryková**, dcéra T.G. Masaryka, prvého prezidenta ČSR. Koncom roka 1919 sa ČSČK začlenil do Ligy spoločnosti Červeného kríža v Ženeve.

Myšlienka založiť medzinárodné spoločenstvo na pomoc raneným a postihnutým vojnou naviazala na skúsenosti **Henryho Dunanta** (1828-1910), švajčiarskeho obchodníka, ktorý v lete 1859 bojoval pri Solferine v Taliansku. V roku 1862 vydal knihu *Spomienka na Solferino*, ktorá priamo ovplyvnila neskoršie založenie Červeného kríža. Už 17. februára 1863 vznikol v Ženeve Medzinárodný výbor pre pomoc raneným, v roku 1864 sa konala Diplomatická konferencia (Ženevský dohovor) a v roku 1876 vznikol Medzinárodný výbor Červeného kríža. Liga spoločnosti červeného kríža od roku 1986 nesie názov Medzinárodné hnutie Červeného kríža a Červeného polmesiaca. Základné princípy Červeného kríža (vyhlásené v roku 1965) sú humanita, nestrannosť, neutralita, nezávislosť, jednota, dobrovoľnosť a svetovosť.

Na Slovensku bol od roku 1881 činný Uhorský červený kríž. Červený kríž pomáhal ľuďom počas vojnových konfliktov, vyhľadával vojnových zajatcov, budoval útulky pre matky s deťmi, školil ošetrovateľky. Venoval sa aj charitatívnej činnosti, rozdával šatstvo, zriaďoval sirotince, chudobince, stravovacie zariadenia, sanatóriá, spravoval nemocnice, pomáhal vysťahovalcom. Svoju činnosť na Slovensku neprerušil ani cez druhú svetovú vojnu, napriek obmedzeniam vtedajšieho režimu, a pokračoval aj po roku 1948 ako Československý červený kríž. *Slovenský červený kríž* vznikol v máji 1993 v Prešove - SČK. Členom Medzinárodnej federácie Červeného kríža a Červeného polmesiaca sa stal 25. októbra 1993. Sídlo má v Bratislave na Grösslingovej ulici 24 - ústredný sekretariát. V Martine je od februára 2000 otvorené *Múzeum Slovenského Červeného kríža*.

Organizácia ČK je činná v Trenčíne - Slovenský Červený kríž, územný spolok Trenčín, Stromová 5, 911 01 TN - a v Novom Meste nad Váhom, pri Gymnáziu M.R. Štefánika, Športová ul. V Trenčíne ČK zriadil DOM HUMANITY v Biskupiciach, Stromová 5, čo je zariadenie pre seniorov (29 miest) a špecializované zariadenie (3 miesta). Určitý čas v ňom žila aj jedna Beckovčanka. ***DB***

Zdroj: TASR, 1.2.2014; Slovenský ČK; Dom humanity; internet

ČERVENÝ KRÍŽ V BECKOVE

V tomto roku si pripomíname 100. výročie založenia celoštátnej organizácie Československý Červený kríž v Prahe. V Beckove medzi vojnami, zdá sa, organizácia ČSČK nevznikla. Spoľahlivo vieme, že za pôsobenia MUDr. Ľudevíta Tolnaia v Beckove okolo roku 1960 došlo k organizovaniu mladých žien do zdravotníckej družiny, ktorá mala byť schopná poskytnúť prvú pomoc v prípade hromadnej havárie. Jej členky prešli po príchode nového lekára v roku 1962 do vznikajúcej miestnej pobočky Československého Červeného kríža. Predsedníčkou sa stala Helena Vazovanová, po nej Anna Kováčiková, ktorá ju viedla až do polovice 80. rokov. Za predsedu MNV Ing. Jána Turana (1986-1990) ju vystriedala PhDr. Oľga Lacková. Poslednou predsedníčkou bola Ing. Janka Kubánová, ale vtedy klesal všeobecne záujem o prácu v miestnych organizáciách, a tak ČK v Beckove zanikol. Po nežnej revolúcii takto v Trenčianskom kraji ukončilo svoju činnosť viacero organizácií.

Oľga Lacková: „Keď som nastúpila, vo výbore boli MUDr. Vladimír Bezdek, zdravotná sestra Eva Striežencvová, ktorí boli pre mňa odbornými autoritami, ďalej Anna Sládeková, riaditeľka materskej školy, Daniela Šimková, zdravotná sestra - inštrumentárka v nemocnici v Trenčíne a ďalší. MUDr. Vladimír Bezdek pripravoval prednášky v papieráku, aktívny bol celý výbor. Neskôr sa začali zapájať a preberať žezlo v práci vo výbore ČSČK Marta a Pavol Striežencovci, Norika a Jaroslav Straka, Anna Kabelíková a môj manžel JUDr. Marián Lacko.“

V počiatkoch rôznorodé aktivity beckovského ČK sa postupne sústredili na darcovstvo krvi, ktoré sa tešilo veľkému záujmu obyvateľov obce, aj podpore MNV, neskôr obecného úradu. Najskôr spolupracovali s organizáciou v Kálnici, ktorá zabezpečila spoločný autobus a k 30 Kálničanom sa pridalo najviac 15 Beckovanov. Keďže darcov pribúdalo, Oľga Lacková už objednávala autobus len pre Beckovanov, a ten býval plný nadšených darcov. Ľudia sa na tieto odbery krvi tešili. Robili všeobecne prospešnú vec, pri ktorej mali podporu zamestnávateľa, vyšiel im v ústrety dňom voľna, a čo bolo najdôležitejšie, vznikla skvelá partia, ktorá ten deň trávila spoločne.

Po odberoch všetkým vyhladlo a vysmädlo, čo sa muselo napraviť spoločným obedom a posedením v „hoteli“ pod hradom v Pivnici alebo Slovenskej reštaurácii, neskôr v Ponorke u Šprinclov, prípadne v Tehelni, kde bol pripravený skvelý guláš.

Za pätnásť rokov činnosti zrealizovali množstvo odberov, mnohí členovia boli odmenení udelením Jánskeho plakiet, zlatej, striebornej a bronzovej. Dodnes si na tieto chvíle spomínajú a uchovávajú fotky, ktoré robil Ing. Ľubomír Čikel. V organizácii bolo evidovaných vyše 70 darcov krvi, angažovali sa najmä Oľga a Marián Lackovci, Marta a Pavol Striežencovci a Norika a Jaroslav Strakovci.

Akcie, ktoré pripravoval ČK v Beckove: 2-krát ročne odbery krvi; 4-krát ročne zdravotnícke prednášky - MUDr. Vladimír Bezděk a Eva Striežencová; 2-3-krát ročne okopávanie šípov okolo parku - každá organizácia mala pridelený patronát nad určitou časťou Beckova; niekoľko vydarených tanečných zábav; na vyžiadanie zabezpečovanie zdravotnej služby pri aktivitách beckovského národného frontu, napr. u športovcov, na spoločenských zábavách a podobne.

Oľga Lacková: „Postupne sa záujem občanov a význam ČK v Beckove začal vytrácať, už nebola ani ochota platiť členské príspevky, darcovia krvi začali viac dochádzať na pozvánky z Transfúznej stanice v Trenčíne a viac sa zúčastňovali odberov cez svoje pracoviská, kde im poskytovali nejaké benefity - už neboli uvoľňovaní na mimo podnikové aktivity. Informácie a novinky o zdraví a ochoreniach prebrali rôzne médiá - nebol záujem o besedy. Za Karola Pavloviča (1990 - 2014), okolo roku 2005, ČK v Beckove ukončil svoju činnosť.“ ***PhDr. Oľga Lacková a Mgr. Dana Badžgoňová***

Beckovský ČK v 90. rokoch. Zdroj: O. Lacková

Rubínom turistického veľtrhu v Bratislave bol Hrad Beckov

Beckov ako rubín medzi hradmi. Tak takýmto prívlastkom prezentovala krajská organizácia cestovného ruchu (KOCR) Trenčín región jednu z najnavštevovanejších a turisticky najobľúbenejších lokalít Trenčianskeho kraja na turistickom veľtrhu v Bratislave.

Turistické drahokamy Trenčianskeho regiónu sa aj tento rok prezentovali na Medzinárodnom veľtrhu cestovného ruchu ITF SLOVAKIATOUR, ktorý sa konal od 24. do 27. januára v Bratislave. Mottom nášho regiónu bolo „Objavujte skryté poklady Trenčianskeho kraja".

Medzi atrakciami nemohol chýbať ani Hrad Beckov, ktorý pripravuje na tohtoročnú sezónu viacero noviniek a ktorý pri tejto príležitosti vydal aj viacero nových propagačných materiálov. „Návštevnosť nám za posledné roky naozaj stúpa. Snažíme sa teda na to reagovať aj stále častejšími akciami na našom hrade. Hradná sezóna sa tento rok bude otvárať už 8.3. a vlastne po celý rok, mimo pravidelných víkendových akcií, budú návštevníci môcť vidieť hradné hospodárstvo, výstavu stredovekého kúpeľníctva a lazebníctva a taktiež výstavu maliara Ladislava Medňanského," uviedol pre VÚC Trenčín kastelán Ľuboš Mordin.

„Spolupracujeme aj s okolitými hradmi. Túto spoluprácu sme nazvali *História, ktorá nás spája* a bude prepájať viaceré obdobia v historickom vývoji hradov Beckov, Čachtice, ale čiastočne aj Plaveckého hradu. Návštevníci sa tak môžu tešiť na viaceré nové podujatia, ktoré obohatia sezónu 2019 na našom hrade," uviedol pre Beckovské noviny výkonný riaditeľ Hradu Beckov **Peter Pastier**.

KOCR Trenčín región počas podujatia udelila aj ocenenia TOP v cestovnom ruchu Trenčianskeho kraja za rok 2018. V kategórii TOP inovácia v cestovnom ruchu ocenenie získal neďaleký Považský hrad, ktorý v posledných dvoch rokoch prešiel rozsiahlou rekonštrukciou. Vďaka iniciatíve a zabezpečeniu fondov z nórskeho finančného mechanizmu mestom Považská Bystrica bolo obnovené hradné nádvorie a boli odkryté vzácne pamiatky.

„Trenčiansky kraj je kraj hradov a zámkov, čo je naozaj pravda, máme ich neúrekom. Ale okrem týchto pamätihodností, ktoré sú v Trenčianskom kraji, som veľmi rád, že máme aj štyri kúpele, ktoré sú súčasťou Trenčianskeho kraja," zhodnotil v Bratislave predseda Trenčianskeho samosprávneho kraja Jaroslav Baška. „Máme sa naozaj čím pochváliť a som veľmi rád, že ten cestovný ruch v Trenčianskom kraji sa rozvíja."

Foto: Pavol Štefčík, KOCR Trenčín ***Kristína Jurzová***

zdroj: tlačová správa TSK, YouTube/VÚC Trenčín

Výkonný riaditeľ Hrad Beckov Peter Pastier, kastelán Beckovského hradu Ľuboš Mordin, kastelánka Čachtického hradu a Daniel Hladký, starosta obce Beckov.

Kalendár podujatí na mesiac marec a apríl

Medzinárodný deň žien ***Termín: 8. 3. 2019***

Otvorenie hradu pre verejnosť. Pri príležitosti Medzinárodného dňa žien sme si pre vás pripravili varené vínko na uvítanie a páni svojim krajším polovičkám môžu zakúpiť peknú kvetinu alebo kvetinovú ozdobu. Privítajte s nami jar na hrade Beckov.

Tri kľúče pre Katarínu ***Termín: 6. - 7. 4. 2019***

Slávnostné otvorenie sezóny v spolupráci s Čachtickým hradom, ktoré sa bude niesť s podtitulkom „História, ktorá nás spája". Tešiť sa môžete na šermiarov, razbu mincí, písanie kráľovskej depeše. Spoznajte strastiplný príbeh mladej Kataríny z rodu Stiborovcov a pomôžte jej získať späť jej panstvo. Mysleli sme aj na deti, pre ktoré sú pripravené dobové hry ako aj skvelá kráľovská čokoláda. Staňte sa stredovekým poštárom, preneste list z hradu Beckov na Čachtický hrad alebo opačne a získajte dukát kráľa Žigmunda Luxemburského. Počas tohto víkendu predstavíme aj suvenírovú bankovku v nominálnej hodnote 0 eur s motívom Beckovského a Čachtického hradu.

Turnaj v tradičnej lukostreľbe o pohár vojvodu Ctibora
Termín: 14. 4. 2019

15. podujatie súťaže v tradičnej lukostreľbe. Viac ako pätnásť disciplín a súťaž v rôznych kategóriách o atraktívne ceny v krásnom prostredí Beckovského hradu a jeho okolia.

Svetový deň kultúrneho dedičstva ***Termín: 18. 4. 2019***

Tvorivé dielne pre deti, remeselníci, rôzne prednášky a otvorenie výstavy reprodukcií obrazov beckovského rodáka Ladislava Medňanského pri príležitosti 100. výročia od jeho úmrtia.

Veľká noc ***Termín: 19. - 22. 4. 2019***

Šašo Becko na hrade svojho pána poschovával farebné veľkonočné vajíčka. Stiborove deti musia nájsť minimálne tri rôznofarebné vajíčka, aby dostali sladkú odmenu. Príďte im s hľadaním pomôcť. Okrem hľadania vajíčok sme si pre vás pripravili rôzne remeselné dielničky. Tešiť sa budete môcť napríklad na pletenie korbáčov, zdobenie vajíčok, pre deti potom bude pripravené maľovanie na tvár alebo tradičné veľkonočné zvieratká, ako sú ovečka, sliepočky alebo zajačiky. Podujatie bude opäť súčasťou celosezónneho podujatia „História, ktorá nás spája". Preto aj počas týchto štyroch dní sme si s hradom Čachtice pre vás pripravili aktivitu, ktorá hrady spája. Preto neváhajte a zapojte sa do nej a získajte čokoládové dračie vajíčko.

Hrad v plameňoch ***Termín: 28. 4. 2019***

Pred dvestodeväťdesiatimi rokmi sa stala tragická udalosť v histórii nášho hradu. Oheň, ktorý sa rozšíril z obce Beckov aj na hrad, ho do tla vypálil a od tohto okamihu sa hrad stáva ruinou. Program pod názvom „Hrad v plameňoch" chce zábavno-poučnou formou poukázať na nebezpečenstvo ohňa. V spolupráci s miestnymi hasičskými zbormi sme si pre vás pripravili prezentáciu súčasnej techniky požiarnej ochrany, rôzne súťaže, ako je napríklad živá reťaz s výnosom dreveného vedra na horný hrad ako aj večernú ohňovú show.

Hrad Beckov v marci otvára svoje brány pre verejnosť

Sezóna 2019 sa nezadržateľne blíži a kolektív zamestnancov Hradu Beckov intenzívne pripravuje program a mnohé novinky pre návštevníkov. V prípade priaznivého počasia by sme radi otvorili hrad už počas jarných prázdnin, tzn. *4. marca 2019*. Ak by nám počasie neprialo, otvorenie sa posunie na piatok 8. marca. Pre tých, čo s nami prídu na hrad privítať jar, bude pripravené varené víno a páni budú môcť svojim krajším polovičkám zakúpiť pekný kvet alebo kvetinovú ozdobu.

Títo návštevníci budú môcť zároveň ako prví otestovať nový povrch prístupovej cesty na hrad, ktorý sme v spolupráci s obcou zrealizovali koncom roka 2018. Ide o poslednú stavebnú aktivitu na hrade a v okolí z minulého roka. V nastavenom trende opráv hradu by sme radi pokračovali aj v tom aktuálnom. Obec Beckov je pravidelným žiadateľom o príspevok z grantového programu Ministerstva kultúry Obnovme si svoj dom, prostredníctvom ktorého chceme zrealizovať viacero aktivít väčšieho alebo menšieho rozsahu. Medzi najrozsiahlejšie *rekonštrukčné práce* bude v sezóne 2019 patriť zabezpečenie a konzervácia tzv. Veľkej delovej bašty na dolnom nádvorí. Plánujeme zamurovať veľkú kavernu v jej západnej stene, opraviť vydutiny v korune múru a najmä zakonzervovať jeden z najstarších múrov hradu v priestore prechodu zo stredného nádvoria do bašty. V prípade úspešnej realizácie je v pláne vytvoriť tu vyhliadku.

Na základe zrealizovaného architektonicko-historického výskumu sakristie z roku 2018 je zámerom aj *uzavretie hradnej kaplnky*. Podľa objemu získaných finančných prostriedkov budeme postupne realizovať reštaurátorskú obnovu vstupného portálu a kamenného schodiska na emporu. Ďalším krokom bude uzavretie sakristie. Podľa zámeru schváleného Krajským pamiatkovým úradom v Trenčíne by tu mali byť osadené dvere s drevenými zárubňami a nasledovne aj nová tehlová dlažba a klenutý strop. Tento priestor by mal v budúcnosti slúžiť ako zázemie pre správu hradu. Nad sakristiou vznikne zároveň vyhliadkový priestor z novej terasy. Na realizáciu všetkých prác si však budeme musieť s najväčšou pravdepodobnosťou počkať až do roku 2020. V ideálnom prípade sa v roku 2019 vrátime aj k reštaurovaniu fresiek v troch gotických oknách kaplnky.

K plánovaným drobným úpravám areálu hradu patrí najmä zámer čiastočného zatrávnenia dolného nádvoria a vytvorenia dvoch nových chodníkov k expozíciám, ktoré by mali zamedziť doterajšiemu víreniu prachu pri silnom vetre. Kompletná rekonštrukcia čaká aj schody k hradnej studni, kde by sme radi pridali aj vymedzovacie laná. Prostredníctvom projektu nezamestnaných sa bude pokračovať v osekávaní cementových omietok a špárovaní škár vápennými zmesami. Súčasne by sme radi pokračovali v zaizolovaní klenby v západnom trakte Severného paláca.

Z hľadiska programu sa sezóna 2019 ponesie v duchu viacerých noviniek, výročí a tém. Už *18. apríla* si pripomenieme významného, svetovo uznávaného maliara a rodáka z Beckova *Ladislava Medňanského*. Pripravili sme výstavu reprodukcií jeho diel, v ktorých sa autor venoval najmä Beckovu.

Jednou z nosných tém pre rok 2019 bude *príbeh mladej Kataríny*, dcéry Stibora ml. Po smrti otca sa o majetok neplnoletej šľachtičnej starajú traja kasteláni (Beckov, Čachtice, Plavecký hrad). Rodinné poklady sú uschované v truhlici na hrade Beckov a uzamknuté troma kľúčmi. Každý z kastelánov má jeden. Obdobne aj donačné listiny na majetky rodu sú zhotovené v troch kópiách. V neprítomnosti kráľa Žigmunda Luxemburského však kráľovská rada rozhodne, že nárok mladej Kataríny je neoprávnený, a tak prichádza o väčšinu svojho dedičstva. Príbeh však má do istej miery šťastný koniec. Tri roky po tejto udalosti, na smrteľnej posteli kráľ daruje hrad Beckov Pavlovi Bánfimu s podmienkou, že si musí vziať za ženu Katarínu. Tá sa tak vracia domov, do rodinného sídla Stiborovcov, na Beckovský hrad. Na základe tohto príbehu sme pre návštevníkov pripravili rôzne programy a podujatia, pre dospelých napríklad otváracie podujatie „Tri kľúče pre Katarínu“ (6. - 7. apríla) alebo záverečné podujatie „Festival dobovej kuchyne“ (21.septembra). Pre deti potom, najmä počas leta, rôzne animačné programy, medzi nimi aj hranú prehliadku hradu.

Novinkou, ktorá prinesie symbolické spojenie troch hradov (Beckov, Čachtice a Plavecký hrad) je program pod názvom „História, ktorá nás spája“. Úlohou návštevníkov bude navštíviť troch hradných kastelánov a poskladať z ich daru listinu, ktorá mladej Kataríne prinavráti jej dedičstvo. V prípade, že nám do 21. septembra úspešní pútnici zašlú všetky tri časti listiny, zaradíme ich do žrebovania o atraktívne ceny.

Minulý rok sme v rámci programu prezentovali zapožičanú výstavu drakov a drakobijcov. Tento rok sme stavili na vlastné zdroje a v dvoch pivničných priestoroch Západného paláca a v jednom v donjone umiestnime výstavu stredovekého kúpeľníctva, lekárstva a hygieny. Výstava bude mať figurálnu časť, ukážku rôznych rekvizít, množstvo zaujímavých informácií a súčasne aj interaktívne časti, ktoré pobavia a v prípade úloh potrápia nie len deti, ale aj dospelých.

Už v mesiaci jún sa návštevníci budú môcť opäť tešiť na projekt hradného hospodárstva, ktoré bude tohto roku umiestnené v priestore dolného hradu pri Veľkej delovej bašte. Počas mesiacov júl a august pribudnú sokoliarske vystúpenia na dennej báze. Od júna do augusta bude v tomto priestore zároveň fungovať jazda na poníkovi, hrnčiarska dielňa a špecializovaná prehliadka s kŕmením zvieratiek. Vo vybraných termínoch kováčska a sviečkárska dielňa. Už tradične sa počas víkendov môžu návštevníci tešiť aj na lukostreľbu na hornom hrade. Kompletný a podrobný program podujatí si môžu návštevníci pozrieť na našich stránkach alebo na facebooku hradu.

Nesmieme opomenúť zaujímavý projekt, ktorý vznikol v spolupráci s františkánskou rehoľou a správou evanjelickej fary v Beckove. Počas podujatia nazvaného „Sakrálna cesta po Beckove“ budú sprístupnené jednotlivé kostoly (evanjelický, farský a kláštorný), ako aj priestor, kde sa v minulosti nachádzala synagóga, cestou na hrad židovský cintorín a na záver hradná kaplnka s Beckovskou madonou. Tento sprevádzaný produkt cestovného ruchu bude k dispozícii na objednávku alebo počas vybraných podujatí počas roka a srdečne budú vítaní nielen návštevníci Beckova, ale aj Beckovania.

Pevne veríme, že si z našej bohatej ponuky vyberiete a tešíme sa na vašu návštevu.

Mgr. Peter Pastier, výkonný riaditeľ
Záujmové združenie právnických osôb Hrad Beckov

Nová prístupová cesta na Beckovský hrad.
Foto: Mgr. Kristína Jurzová

Suvenírová bankovka

Združenie Hrad Beckov plánuje v tomto roku vydať po prvýkrát v histórii svoju vlastnú Euro suvenír bankovku. Nakupovať s ňou však v bežných obchodoch nebudete môcť, nakoľko jej nominálna hodnota bude 0 euro. Jedná sa však o jedinečný suvenír, ktorý isto ocenia nielen turisti, malí a veľkí návštevníci, ale aj zberatelia a nadšenci z oblasti numizmatiky.

Tvorcom myšlienky Euro suvenír bankovky je pán Richard Faille. Ten v roku 2015 tento koncept rozbehol v rámci Francúzska a nasledujúce roky ho rozšíril aj do ďalších krajín, ako je Nemecko, Rakúsko, Španielsko, Portugalsko, Belgicko, Luxembursko, Švajčiarsko, kde sa rovnako stretol s obrovským záujmom turistov a zberateľov. V roku 2018 sa tento koncept rozšíril aj na Slovensko a do Českej republiky.

Zámerom celého projektu je podpora a propagácia turizmu v rámci Európy, zvyšovanie povedomia verejnosti v rámci jednotlivých krajín Európy o najzaujímavejších kultúrnych pamiatkach, (*pokračovanie na str. 19*)

Nie je dôležité vyhrať, ale dobre si zahrať...

V duchu tejto myšlienky sa 14. decembra 2018 uskutočnil druhý ročník Vianočného turnaja vo florbale o putovný pohár riaditeľa školy, ktorého sa tento rok zúčastnilo päť družstiev - A-team ZŠ s MŠ Beckov, B-team ZŠ s MŠ Beckov, Drevorubači, 1. FK Beckov, Pollak team.

Celý turnaj prebiehal v priateľskej atmosfére a diváci mali možnosť vidieť celkovo desať dramatických zápasov s množstvom pekných akcií a zvratov.

Rodili sa veľmi prekvapivé výsledky. Hneď v prvom zápas naše Á-čko prehralo, pretože „podcenilo“ súpera, čím sme stratili cenné body a už sme vedeli, že s obhajobou minuloročného víťazstva to nebude až také ľahké. Naše obavy sa nakoniec naplnili, pretože víťazom druhého ročníka sa stal nováčik turnaja, a to družstvo Pollak team.

Turnaj mal veľmi dobrú účasť a ešte lepšiu kvalitu. Som rád a zároveň sa chcem poďakovať všetkým zúčastneným za oslavu tohto krásneho sviatku pokoja športom. Verím, že o rok sa opäť stretneme a pohár sa vráti na pôdu školy.

Mgr. Jozef Pekarovič

Vyhodnotenie:

1. miesto: Pollak team
2. miesto: 1. FT Beckov
3. miesto: A-team ZŠ s MŠ Beckov
4. miesto: B-team ZŠ s MŠ Beckov
5. miesto: Drevorubači

Foto: ZŠ

Holokaust, vojna, povstanie? Alebo o tom, ako to skutočne bolo

Nakoľko sme si dňa 27. 01. 2019 pripomenuli Medzinárodný deň pamiatky obetí holokaustu a túto tému preberáme aj na hodinách dejepisu v 9. ročníku, rozhodla som sa zorganizovať prednášku - besedu s členmi Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov. Napriek tomu, že vzdelávanie o holokauste odporúča aj Dodatok č.1 k štátnym vzdelávacím programom pre gymnáziá a stredné odborné školy, určite nezaškodí túto tému preberať aj na základných školách, pretože sa v učebniciach dejepisu preberá len okrajovo.

V pondelok, 18. 02. 2019, prijali pozvanie a našu školu navštívili členovia Oblastnej organizácie SZPB v Novom Meste nad Váhom a Zväzu vojakov SR, Klub Nové Mesto nad Váhom, **RSDr. Kamil Krištofík, pplk.** vo výslužbe (pracovne ako veliteľ odlúčenej časti spojovacej brigády vzdušných síl) a **Ing. Jozef Dvorštiak, plk.** vo výslužbe (pracovne ako náčelník fakulty na Vysokej vojenskej škole technickej v Liptovskom Mikuláši). Ing. Dvorštiak bol zároveň práve vo veku našich ôsmakov a deviatakov, keď zažíval hrôzy II. svetovej vojny.

Prednáška bola zameraná hlavne na témy: holokaust, II. svetová vojna a SNP. Prednostne bola určená pre žiakov 9. ročníka, no vypočuli si ju aj žiaci 8. ročníka, pre ktorých bola určite tiež prínosom. Dr. Krištofík aj Ing. Dvorštiak pútavo rozprávali nielen o holokauste, no i o Slovenskom štáte, o 2. svetovej vojne, o SNP. Pán Krištofík počas rozprávania rozdal žiakom rôzne fotografie a mapy na ukážku. Žiakom sa páčilo hlavne spontánne rozprávanie pána Dvorštiaka, ktorý zažil vojnu na vlastnej koži, ale vedel porovnať aj vojnu v Iraku, ktorej sa zúčastnil ako vojak na misii.

Asi najviac sa čudovali, ako mohol vo vojnovom období, keď boli zbombardované mosty, chodiť 16 km do školy aj zo školy peši. A v podstate dobrovoľne. Rozprávanie bolo nielen poučné, miestami smutné, ale aj vtipné. Obaja páni by mohli ešte dlho rozprávať, keby nás „netlačil“ čas, ktorý sme i tak troška „natiahli“. Všetky spomenuté témy majú tak široký záber, že nebolo možné zmestiť sa s nimi do 2 vyučovacích hodín. Žiaci mali pripravené množstvo otázok, no, žiaľ, z časového hľadiska sa na všetkých nedostalo. Tak snáď niekedy na budúce.

„Pokiaľ budete rybu súdiť podľa jej schopnosti šplhať sa na strom, tak bude celý život veriť tomu, že je hlúpa.“ - tento citát od Alberta Einsteina patrí medzi moje obľúbené a osobne si myslím, že každý má právo zaujímať sa o predmet, ktorý ho najviac baví. Takže, nie každého zaujíma práve dejepis, alebo témy ako vojna, holokaust a podobne, no mali by sme mať všetci všeobecný rozhľad a poznať svoje dejiny. Na druhý deň po prednáške som mala veľmi peknú spätnú väzbu od žiakov. Zaujala aj tých skeptickejších. Vedeli reagovať na moje otázky, čo si zapamätali, a čo sa im najviac páčilo. Prejavili záujem aj o ďalšiu prednášku, resp. besedu, kde by sa mohli viac pýtať práve oni.

Teší ma, že pre väčšinu žiakov bola časť tohto dňa oživením a spestrením vyučovania. Žiaci sa dozvedeli zasa niečo nové, zaujímavé a iné, to, čo sa nedozvedia v učebniciach dejepisu. A v neposlednom rade to bolo prínosom aj pre mňa osobne.

Na záver besedy sa naše deviatačky poďakovali obom prednášajúcim a rozlúčili sa drobným darčekom.

Ing. Katarína Kučerová

Milý náš pán riaditeľ,

dovoľte nám v mene celej triedy nás deviatakov vyjadriť Vám úprimné ďakujem za nezabudnuteľný ples. Sme nesmierne radi, že sme sa mohli do tejto výnimočnej spoločenskej udalosti aktívne zapojiť nielen kultúrnym programom, ale aj našou pomocou pri samotnej realizácii plesu.

Už o niekoľko mesiacov brány našej školy prekročíme naposledy. Aj keď sa naše cesty rozídu a každý z nás si bude hľadať svoju vlastnú cestu životom, spomienky na Vás a na prekrásne a neopakovateľné zážitky nám navždy zostanú…

Kolektív žiakov deviateho ročníka

Olympiáda v nemeckom jazyku

Dňa 20. novembra 2018 sa na našej škole konalo školské kolo Olympiády v nemeckom jazyku v kategórii 1B (čo je ôsmy a deviaty ročník), ktorého sa zúčastnilo zopár nadšených nemčinárov. Tí nám dokázali, že nemčina v našej škole predsa len nevymiera a žiaci sa tomuto jazyku radi venujú aj vo svojom voľnom čase.

Výborné znalosti preukázali v čítaní s porozumením, v počúvaní s porozumením, v gramatickom teste, no naši víťazi excelovali najmä v ústnej časti, ktorá pozostávala z opisu obrázku a z rozhovoru na vybranú tému. Úspešne ho absolvovali Simon Bartek, 9. ročník, Patrícia Gestingerová, Kristína Hazdová a Lívia Múdra, všetky 8. ročník.

Lívia Múdra postúpila do okresného kola, ktoré sa konalo v Bzinciach pod Javorinou 17. januára 2019, kde získala pekné štvrté miesto. Pekné i preto, že bola jediná ôsmačka medzi deviatakmi. Okrem malej odmeny si Lívia odniesla aj cennú skúsenosť z okresnej súťaže. Lívii ďakujem za reprezentáciu našej školy a verím, že opäť o rok to skúsi znova.

Ing. Katarína Kučerová

Fašiangový karneval v našej škole

V deň polročného vysvedčenia, 31. januára 2019, sa v našej škole konal tradičný Fašiangový karneval žiakov 1. stupňa.

Ako už býva zvykom, deti sa spolu so svojimi učiteľmi, ale aj rodičmi, na tento deň svedomito pripravili. Masky, a hlavne nápady a stvárnenie rôznych postáv z rozprávok, filmov alebo zo sveta fantázie, detí a ich rodičov boli veľmi pútavé. Prekvapením bolo, že vo veľkej miere prevládali vlastnoručne vyrobené masky a kostýmy. Preto bolo veľmi ťažké vybrať, kto by si zaslúžil ocenenie. Každá ručná výroba je totiž vzácna, jedinečná a náročná na čas. Nakoniec boli ocenené viaceré kostýmy, niektoré s diplomom a vecnými cenami, iné malou drobnosťou.

Program fašiangového dopoludnia bol bohatý na zábavu, súťaže a tance. Deti sa dobre bavili aj pri tipovaní názvov postáv, ktoré stvárňovali ich spolužiaci.Rodičia sa postarali o občerstvenie, či už keksíkmi, ovocím alebo napečenými koláčmi.

Týmto im chceme poďakovať za aktívnu účasť a spoluprácu pri realizácii karnevalu. Taktiež chceme poďakovať ZRPŠ za poskytnutie financií na nákup odmien pre deti.

Mgr. Marcela Macová

Foto: ZŠ

BLAHOŽELÁME JUBILANTOM

K okrúhlemu životnému jubileu so šťastným číslom 7 gratulujeme **Milanovi Stanovi**, rodákovi z neďalekej Kálnice, známemu maliarovi, karikaturistovi, vydavateľovi a spisovateľovi, zberateľovi príbehov a historiek z regionálnych dejín, ktoré oslávil 20. januára 2019. V detských časoch navštevoval v Beckove základnú školu, a v časoch zrelosti, ľudskej i umeleckej, maľoval a kreslil Beckovský hrad a, samozrejme, vydal niekoľko knižiek, v ktorých figuruje aj Beckov a jeho obyvatelia.

Z úcty k jeho sedemdesiatinám mu Umelecká beseda Slovenska a Galéria Pálffyho palác v Bratislave usporiadali v marci 2019 výstavu pod názvom Milan Stano MAĽBA A GRAFIKA. Vernisáž sa uskutoční 7. marca 2019 v Pálffyho paláci v Bratislave.

Majstre, do ďalších rokov Vám želáme veľa síl a pevné zdravie, aby ste všetky svoje zámery premenili na skutočnosť! ***DB***

Dňa 24. januára 2019 sa dožil životného jubilea 65 rokov bývalý občan našej obce **Ing. Jozef Šimor**, ktorý v súčasnej dobe žije vo Vrbovom - ženatý, otec štyroch detí a majiteľ hospodárstva Malé Voderady. Od útleho detstva sledoval činnosť poľnohospodárov v chotári obce, mal úctu k starším pracujúcim na pôde, považoval ich za odborníkov a od nich sa učil a bral si príklad. Na cestu silného poľnohospodára sa vybral zo ZDŠ v Beckove cez SPŠ v Novom Meste nad Váhom a VŠP v Nitre. Počas štúdia, cez víkendy, bol aktívnym hráčom futbalového oddielu Slovan Beckov, vynikal svojou priateľskou povahou a vždy bol ochotný každému pomôcť. Aktívne sa zúčastňoval na budovaní obce na brigádach. Celý život ho sprevádza aj vášeň v jazde na silných cestných motocykloch po Slovensku. V súčasnej dobe je už dedkom jedného vnúčaťa. Hrdo sa hlási k našej obci, často ju navštevuje a rodákom pomôže, kde len môže. Jubilantovi želáme pevné zdravie, rodinnú pohodu a úspechy v poľnohospodárstve. Nech sa ešte dlho stretávame na pôde našej obce! ***PH***

POĎAKOVANIE

Dňa 2. februára 2019 sme sa rozlúčili s naším otcom Jánom Vazovanom. Za prejavenú sústrasť a nezištnú pomoc ďakujeme všetkým, ktorí nás podporili pri tejto smutnej udalosti. Prijmite od nás veľké ĎAKUJEM.

Viliam Vazovan

Spoločenská kronika (január - február 2019)

Narodili sa: Timea Beňová, Juraj Straka
Zosobášili sa: Ing. Pavla Bánovská a Mgr. Marek Sedláček; Magdaléna Gucká a Milan Tománek
Jubilanti: **55 rokov:** JUDr. Ivana Hudecová; **75 rokov:** Eva Kollárová, Antónia Tekulová, Anna Kalabová; **80 rokov:** Peter Rehák, Štefánia Nožinová;
Rozlúčili sme sa: Ján Vazovan, Elena Kolesíková, reh. sestra Zita - Margita Lániová ***AB***

55. výročie sobáša - Anna a Július Kalabovci

Vzácneho jubilea - 55. výročia sobáša - sa dožili manželia Július Kalaba a Anna, rod. Kubovičová. Deň „D" mali vlastne dvakrát - prvýkrát 24. novembra 1963, kedy absolvovali civilný sobáš na MNV a cirkevný sobáš sa konal so všetkou parádou 4. januára 1964 vo farskom kostole v Beckove. V tých časoch nič neobvyklé, sobáš na úrade musel byť vždy, cirkevný bol vtedajším režimom trpený ako pozostatok kapitalizmu a pred úradmi len samotný bol neplatný.

Vo štvrtok 10. januára dopoludnia prišiel zablahoželať manželom Kalabovcom k ich peknému jubileu starosta obce Daniel Hladký (na fotografii s oslávencami) so sociálnou pracovníčkou. Milé posedenie sa nieslo v duchu novoročných gratulácií, ako aj želaní úspechov novému starostovi a, samozrejme, aj v duchu spomienok na časy pred polstoročím, keď sa obaja vydali na spoločnú cestu životom a usadili sa natrvalo v Beckove.

A že ich vzájomný výber bol dobrý, potvrdili spoločne strávené roky. Ani po polstoročí sa v tom podstatnom nezmenili. Vzájomná láska a súdržnosť a rešpekt boli a sú na prvom mieste.

O pani Kalabovej sme písali v Beckovských novinách č. 3/2009, s. 10 - *Pani poštárka na dôchodku*. Pochádza z Rakoľub, bola z ôsmich detí. Do Beckova prišla bývať s manželom v roku 1965 k jej tete, otcovej sestre, Agáte Ježkovej, ktorá v tom čase ovdovela a odišla od nej aj jej chorá sestra. Teta sa zrejme bála bývať sama, tak si zavolala neter s manželom. A urobila dobre. Mladí rozšírili dom, aby sa im pohodlnejšie bývalo a neskôr, keď bolo treba, tetu doopatrovali (zomrela v roku 1994). Otec pani Kalabovej bol poštár, aj jeho setra Agáta, a tak Anna pokračovala v „rodinnej profesii" - najskôr chodila po poštu pre nemocnicu v Trenčíne, potom zastupovala otca ma pošte v Kočovciach a od roku 1971 v Beckove. Najprv vyberala inkaso, a potom, keď p. Vazovanová odišla do penzie, sa stala poštovou doručovateľkou. Do penzie odišla v roku 2001, aj potom ešte občas zastupovala. A dnes? Naplno sa venuje domácnosti, manželovi a aj záhrade.

Július Kalaba sa narodil v Močenku, vtedy okres Nitra, dnes Šaľa. Rodičia boli roľníci, narodilo sa im osem detí. Vyučil sa za strojného zámočníka v Novom Meste nad Váhom. Ak vám teraz napadlo, že tam sa zoznámili, tak ste neuhádli. S budúcou manželkou sa prvýkrát stretli na hodovej zábave v jeho rodisku, v Močenku, kam ona prišla s kamarátkou. Vtedy pracovala ako upratovačka v trenčianskej nemocnici. On bol práve na vojenčine v Náměšti nad Oslavou. Keď ju uvidel, zahlásil kamarátom: „Tá bude moja." Napodiv, jeho túžba sa naplnila. Po roku a pol známosti sa zosobášili, to už pracoval v podniku Duslo Šaľa. Keď sa presťahovali v roku 1965 do Beckova, zamestnal sa vo Vzduchotechnike. V rokoch 1993 až 2002 podnikal (obchod s rozličným tovarom), potom zostal na penzii. Dokonca jednu zimnú sezónu v 90. rokoch pracoval ako kurič na obecnom úrade.

Ako dôchodca sa venuje pestovaniu zeleniny, ktorú chodí predávať na trhovisko do Trenčína. Je to jeho veľká záľuba, nerobí to pre peniaze, ale pre radosť zo stretnutí s ľuďmi. V decembri mal 76 rokov a pani Anna mala teraz, vo februári, 75 rokov. Obaja sú členmi ZO Jednoty dôchodcov v Beckove, zúčastňujú sa jej podujatí, keď sa dá.

Od nášho predchádzajúceho „novinového" stretnutia ubehlo desať rokov. Čo sa zmenilo? Málo, iba nám pribudlo niekoľko vrások a pani Kalabovej skomplikovala život zlomenina nohy, dodnes mierne kríva. Pán Kalaba sa na zdravotný stav vo svojich 76 rokoch nesťažuje, iba rád vraví, že sa občas pozrie pod posteľ, či tam nenájde stratenú mladosť. Život aj sám seba berie s humorom. A v tom je možno ukryté ich spoločné šťastie - radosť z každého dňa, ktorý príde, z práce, ktorú ešte stále môžu urobiť, zo spoločných chvíľ, ktoré sú im dopriate, zo stretnutí s rodinou a s priateľmi, ktorých ešte majú. A vďačnosť - za všetko.

Gratulujeme k jubileu! ***Dana Badžgoňová***

Jubilantka Štefánia Nožinová - 80

Moja návšteva bola vopred dohodnutá, domáca pani upiekla koláčik, aby sme si spríjemnili posedenie. Avšak jej rozprávanie o vlastnom živote nás vzdialilo týmto drobnostiam, a oživilo bolestné spomienky na jej mladé roky, ktoré prežila v detskom domove, kam ju odložila jej matka hneď po narodení, čo bolo 1. februára 1939 v Bratislave. Zo sirotinca ako maličká putovala na gazdovstvo v Podbranči, kde celé dni trávila pasením husí. Po ôsmich rokoch sa, našťastie, dostala do domova v Mošovciach, ktorý časom zrušili, a deti presunuli do Žiliny. Na prázdniny ju poslali k vlastnej matke - mala ju prvýkrát vidieť, ale bol to otrasný zážitok. Cestovala zo Žiliny do Košíc osobným vlakom nekonečné hodiny, na stanici ju nikto nečakal, len vďaka dobrým ľuďom sa odvážna 14-ročná dievčina dostala na miesto, kde bývala jej matka s novou rodinou. Privítala ju: „Aj si nás našla?“ Bývala s manželom a 7-ročnou dcérou, ktorá mala to isté meno ako ona. Hrôza, akoby ju pochovala zaživa… Spoznala aj svoju babku, ktorú veľmi ochotne poslúchla, keď jej radila, aby sa vrátila do domova, lebo z nich sú alkoholici. Len tak, ako bola, v blúzke a sukni, s knižkami v taške, nasadla na vlak späť do detského domova. Po ukončení základnej školy sa prihlásila na Strednú zdravotnícku školu do Martina za zdravotnú sestru. Školu úspešne absolvovala v rokoch 1953 až 1956. Skúsenosti z domova, napriek všetkému, čo zažila mimo neho, boli však dobré, mala tam strechu nad hlavou, vlastnú posteľ, čisté oblečenie, jedlo, mohla sa učiť, venovať svojim záľubám, spievať, hrať na klavíri…

Do života vstúpila ako mladá začínajúca zdravotná sestra na svojom prvom pracovisku, v nemocnici v Púchove, odkiaľ prišla v roku 1958 do Beckova, do rodiska svojho manžela Emanuela Nožinu, s ktorým sa zoznámila v Martine, kde bol na vojenčine. Bol z rodiny, kde mali otca a matku, mal súrodencov, a to jej dávalo pocit istoty, lebo ona nemala nikoho. Narodil sa im prvý syn Milan, neskôr druhý syn Emanuel a napokon dcéra Tatiana. Najskôr bývali u manželových rodičov, rady od svokry sa mladej mamine iste zišli. Aby mali kde bývať, manžel na tri roky prijal prácu školníka a ona prácu upratovačky, a tak získali bývanie v služobnom byte v novej budove školy. Až sa napokon presťahovali do starej katolíckej školy pri Trojičke. Na poschodí mal domov dôchodcov sklad a vedľa nich bol ešte jeden učiteľský byt. Dom neskôr odkúpili, avšak museli investovať veľa síl a prostriedkov do jeho opravy, nebolo tam kúrenie, ani voda…

Manžel mal veľkú záľubu - rybárčenie, angažoval sa v Zväzarme aj u hasičov a poľovníkov, ona sa našla v oblasti zdravotníckej osvety. Za pôsobenia MUDr. Tolnaia v Beckove sa stala veliteľkou jeho Zdravotníckej družiny, jednotky dobrovoľníčok z Beckova, ktoré mali v prípade potreby, napríklad keby sa stala nejaká hromadná nehoda, pomáhať lekárovi poskytnúť prvú pomoc. Niečo ako dnešní záchranári. Boli to mladé ženy - matky, so zdravotníckym vzdelaním aj bez neho, ktoré sa vo voľnom čase stretávali a cvičili na ihrisku, a potom chodili na súťaže: „Prvý raz sme boli v Zabudišovej, potom v Novom Meste nad Váhom, na Starej Turej, zase v Novom Meste nad Váhom, kde sme s doktorom boli v hoteli Slovan na večeru. Stal sa z nás veľmi dobrý tím.“ Uniformy dostali z Trenčína. V roku 1962 Dr. Tolnai odišiel z Beckova do Bratislavy, a tak družina zanikla, lebo nový lekár, MUDr. Prikazský, už nemal o túto činnosť záujem.

„Doktor Tolnai bol dobrý človek a lekár, záležalo mu na ľuďoch, s každým sa porozprával, vyšetril ho. Zdravotná družina bola splnením jeho sna o zdravotníckej záchrannej službe“. Ambulanciu mal v bývalom hostinci, dnes Sevotech. Až po jeho odchode došlo k výmene - obecný úrad sa dočasne presťahoval do bývalej ordinácie a na mieste, ktoré pôvodne postavili ako budovu obecného úradu, vzniklo zdravotné stredisko, v ktorom bol byt a ordinácia obvodného lekára pre dospelých, ordinácia detského lekára aj zubára.

Ešte spomenieme malú epizódu: v rokoch 1971 - 1976 bola poslankyňou ONV v Trenčíne, pretože bývalý predseda MNV Jozef Hubina s Jánom Strakom, správcom starobinca, dostali príkaz z ONV, aby získali jednu ženu a nestraníčku. Súhlasila. Posledných 15 rokov pred penziou pracovala pre zubnú ambulanciu v Beckove, najskôr 6 rokov u dentistu Sameka a u MUDr. Márie Havranovej asi 9 rokov.

V tom čase, 3. 8. 1978, sa stala najhoršia udalosť v jej živote, zomrel jej mladší syn Emko. Veľmi dlho trvalo, až sa z tejto bolesti ako tak nadýchla. Pred tromi rokmi zomrel aj manžel. Smútok sa vrátil, napriek tomu, že starší syn a dcéra sa o mamu starajú. Sama vraví: „Milan sa nikdy nezabudne zastaviť a spýtať sa, či niečo nepotrebujem,“ a najmä dcéra Tánička sa stará o mamu. Bola u nej dva mesiace, keď si zlomila ruku: „objedná ma u lekára, lieky mi donesie, aj ovocie nakúpi.“ Aj na jej osemdesiatku mame dohovárala: „Neplač už toľko,“ a mama: „…už pôjdem,“ dcéra: „ …a kdeže by si chcela ísť? Musíš jesť, lebo budeš slabá!“

Neviem ako vám, ale mne neschádza z mysle jej príbeh. Ťažký začiatok, keď ju opustila vlastná matka, kruté roky detstva, ktoré čiastočne napravil pobyt v detskom domove a vyliečili roky, keď si založila vlastnú rodinu. Zvládla, čo zvládnuť musela, podržali ju jej najbližší, práca, záľuby a viera. Pani Nožinová je aj ako čerstvá osemdesiatnička samostatná a aktívna, navarí si, uprace. Má aj plány na toto leto - teší sa, že s pomocou dcéry dajú do poriadku kuchyňu, ale aj z toho, že sa stretne s vnukmi a pravnúčikom Miškom. Vďakabohu za všetko. Ak dá zdravie, bude aj pekných chvíľ s blízkymi a pokoj v duši. A tak všetko najlepšie do ďalších rokov!

Dana Badžgoňová

Zdravotná družina prvej pomoci, zľava Štefánia Nožinová, MUDr. Ľudevít Tolnai, Ľudmila Medňanská, Mária Lacková, Mária Bielová. Detail fotky.

Na fotke dole sú členky zdravotníckej družiny na súťaži v Opatovej.
Horný rad: Anna Uherčíková, Elena Čiklová, Štefánia Nožinová, Mária Tunegová, Eva Ševčíková, Mária Šimková, Emília Valová, dolný rad: Ľudmila Medňanská, Emília Klinčúchová, Marianna Šatkovská, Věra Ondrejovičová, Elena Hrušovská a Mária Lacková. Na ďalších fotkách sú Zuzana Bôriková, Viktória Nožinová, Mária Vidánová - Bielová a ďalšie ženy, ktoré potom prešli do Československého Červeného kríža. Fotky poskytla Š. Nožinová.

PREČÍTAJTE SI: Tajuplné povesti o slovenských hradoch a zámkoch

Autorku knižky, PaedDr. Renátu Matúškovú, naši žiaci poznajú ako spoluautorku pracovných listov aj učebnice Vlastiveda pre 4. ročník základných škôl, spoluautorku Dopravnej výchovy pre 3., 4., 5. až 9. ročník základných škôl, spoluautorku najnovšej učebnice Vlastiveda pre 3. ročník základných škôl (2018).

Renáta Matúšková je učiteľka, pochádza z Holíča, pôsobila v Skalici, Bratislave a v súčasnosti opäť v Skalici. 31. 5. 2015 bola hosťom Mariana Gavendu v Televízii LUX v relácii Medzi nebom a zemou (na obrázku - zdroj: TV Lux).

Prispela do troch poviedkových knižiek, pravidelne publikuje v detskom časopise Fifík. V roku 2015 vydala knižku *Povesti a iné zvesti o hradoch a zámkoch*, z druhej strany ktorej si môžete prečítať strašidelný príbeh o hrade Červená Lhota od Jiřího Holuba - *Vzbura strašidiel* (Vydavateľstvo Perfekt, 232 s., ilustrácie Juraj Martiška, fotografie Vladimír Fecko).

V októbri 2017 jej vyšla knižka *Slovenskí zbojníci - povesti a iné zvesti a Ako to naozaj bolo - slovenskí zbojníci* (vydavateľstvo AleGro), ktorá sa číta z oboch strán. Rozpráva o živote zbojníkov podľa dochovaných prameňov v ľudovej slovesnosti, v ktorých sa reálne prelína s nadprirodzeným. Odborný pohľad na problematiku slovenského zbojníctva nájdeme z druhej strany knihy od známeho historika Matúša Kučeru. Knižku ilustroval Juraj Martiška.

Najnovšia kniha *Tajuplné povesti o slovenských hradoch a zámkoch* vyšla na konci októbra 2018 (AlleGro, 2018, s. 131). V 21 povestiach z celého Slovenska, publikuje tie menej známe. Na s. 12 až 17 rozpráva povesť **Biela húska** o beckovskej hradnej panej Alžbete, ktorá, keďže nemohla mať dieťatko, sa ťažko previnila, keď sedliačke ukradla dieťa, a následne bola tvrdo potrestaná: „Bodaj by si sa na tú bielu hus zmenila, ktorá tamto letí," (s.16) - v návale pobúrenia vyriekol jej manžel František. A dodnes „ponad hrad Beckov často preletí jedna biela húska." Pani Matúškovej sme sa spýtali:

Pani učiteľka, kde ste sa stretli s povesťou o Beckovskom hrade a čím vás zaujala, že ste ju uviedli vo svojej knižke? A vôbec, ako ste sa dostali k zbieraniu povestí o slovenských hradoch a zámkoch?

Začnem najprv tým, ako som sa dostala k zbieraniu a písaniu povestí. Vždy ma bavila história, hrady a najmä ich zrúcaniny na mňa pôsobili tajuplne, čo ešte viac pokúšalo moju zvedavosť a mojej fantázii otváralo brány dokorán. Rada čítam, keď som bola malá, mala som rada Horákove a Domastove povesti, ale boli pre mňa tak veľmi dlhé, až ma často od ich čítania práve dĺžka textu odrádzala. Vtedy vo mne skrsla myšlienka, že keď budem veľká, raz napíšem deťom také povesti, ktoré sa im budú oveľa ľahšie čítať. Samozrejme, mám obrovskú úctu k týmto dvom spisovateľom, ale jednoducho texty majú dlhé. Veľká som už síce dávno, ale prvá kniha vyšla až v roku 2015.

Čo sa týka povesti Biela húska, už si skutočne nepamätám, kde som prišla k tejto inšpirácii, pretože som prečítala nespočetné množstvo faktografickej literatúry, prešla veľa knižníc, navštívila štátny archív, pobočku v Liptovskom Mikuláši, na internete preštudovala množstvo webových stránok, ale čo viem povedať s určitosťou, hľadala som o Beckove niečo, čo nie je až také známe, aspoň podľa mňa, lebo tú klasiku o hrade pozná každý.

V roku 2016 vám vyšla knižka Povesti a iné zvesti o hradoch a zámkoch, dočítala som sa, že obsahuje 21 povestí - ide o tie isté hrady a povesti ako v Tajuplných povestiach? Zdá sa, že knižka je vypredaná...

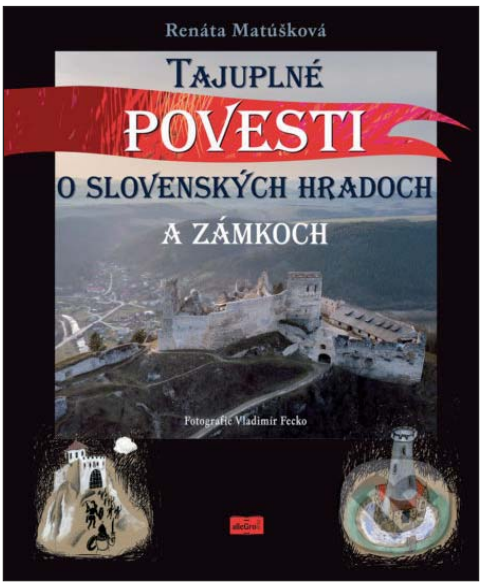
Kniha vyšla v roku 2015, áno je vypredaná, z čoho mám, samozrejme, obrovskú radosť. V tejto knihe sú úplne iné hrady, je ich tiež 21, zastúpené 7 západ, 7 stred a 7 východ. Tohto rituálu som sa držala aj pri Tajuplných povestiach. Vyberám vždy hrady aj známe, ale aj menej známe, aby som ich priblížila deťom, aby poznali krásy Slovenska a kamenných svedkov dávnej minulosti. Číslo 21 je zachované aj v knihe o zbojníkoch, uvádzam 7 zbojníkov a o každom som napísala 3 povesti. Sama neviem prečo, ale číslo 21 ma takto uchvátilo, takto som ho prekombinovala, raz 3x7 a potom 7x3.

Pripravujete ďalšiu knižku či učebnicu pre deti?

Mám rozpracovaných niekoľko projektov. Pravidelne, každý mesiac, vychádzajú moje povesti vo Fifíkovi, sú to povesti nielen o hradoch a zámkoch, ale aj o rôznych prírodných zaujímavostiach Slovenska. Každý rok sa zúčastňujem vo vydavateľstve Perfekt poviedkovej súťaže, rozpísanú mám tiež knižku o dievčatku Eliške, ktorá rada pozoruje prírodu a jej obyvateľov, naučí sa mnoho nových vecí, z pozorovaní prírody nadobudne nové skúsenosti a vedomosti. No a, čo je pre mňa obrovskou výzvou, na čom pracujem najviac, nechcem zatiaľ prezradiť, iba takú malú nápovedu - týka sa to detstva jednej veľmi dôležitej osobnosti našich dejín, nebudú to tentokrát povesti.

Ďakujem za odpovede a želám vám veľa tvorivých úspechov a radosti v práci s deťmi!

Dana Badžgoňová

Navštívte štyri jedinečné výstavy o Mednyánszkom: Dve nájdete v Beckove

Ladislav Mednyánszky patrí medzi najlepších európskych výtvarných umelcov jeho doby a 17. apríla 2019 to bude presne sto rokov, kedy tento významný beckovský rodák zomrel. Pri príležitosti 100. výročia jeho úmrtia sa konajú na Slovensku štyri významné výstavy, dokumentujúce tvorbu tohto jedinečného maliara.

Prvú z nich môžete navštíviť v Mirbachovom paláci v Bratislave. Od 24. januára do 31. marca sa tu koná výstava Osamelí pútnici prírody, ktorá sa zameriava na Mednyánszkeho a jeho súčasníka Tivadara Csontváryho Kosztku. Výstava, ktorú podporilo aj Ministerstvo zahraničných vecí SR, sa koná pri príležitosti 100. výročia úmrtia dvoch umelcov tvoriacich na prelome 19. a 20. storočia a ich úžasnej životnej dráhy.

Obaja sa narodili s rozdielom jedného roka na území dnešného Slovenska v nádhernom prostredí Karpát a Tatier. Kým však Mednyánszky už ako 18-ročný študoval na Umeleckej akadémii v Mníchove, Csontváry začal svoje umelecké štúdium na tej istej akadémii až vo veku takmer štyridsať rokov. Kým Mednyánszky vytvoril životné dielo pozostávajúce z niekoľkých tisícov malieb, od Csontváryho poznáme len necelú stovku obrazov - pravda, jeho maliarska kariéra trvala len jedno desaťročie. A časť ich tvorby si môžete pozrieť aj v Galérii mesta Bratislava.

Určite sa oplatí navštíviť aj Kaštieľ v Strážkach, kde sa nachádza stála expozícia diel Mednyánszkeho. Pri príležitosti tohto veľkého výročia však bude pre návštevníkov pripravený aj špeciálny program, o ktorom bude Slovenská národná galéria včas informovať na svojej webstránke.

Aj Mednyánszkeho rodisko si pripomenie svojho slávneho velikána, a v Beckove nájdete dokonca až dve výstavy. Prvú z nich budete môcť obdivovať počas celej tohtoročnej turistickej sezóny na Beckovskom hrade. Jej slávnostné zahájenie je naplánované na 18. apríla a súčasťou podujatia budú aj odborné prednášky o Mednyánszkom či tvorivé dielne pre deti. V priestoroch Priečneho paláca si budete môcť pozrieť aj vzácne diela, ktoré zachytávajú nielen hrad Beckov, ale aj život v niekdajšom mestečku a jeho obyvateľov. Reprodukcie hradu poskytla Slovenská národná galéria, Galéria Miloša Alexandra Bazovského v Trenčíne, Aukčná spoločnosť SOGA a maďarská Judit Virág Gallery.

V sobotu *4. mája* sa bude v našej obci konať aj druhá výstava Mednyánszkeho. Organizuje ju Obec Beckov v spolupráci s Centrom novej evanjelizácie a Slovenskou národnou galériou. Obrazy so zameraním na Beckov budú umiestnené v priestoroch františkánskeho kláštora.

Podľa starostu obce Daniela Hladkého si obec svojho veľkého rodáka pripomenie aj novou *pamätnou tabuľou*. Tá bude slávnostne odhalená vedľa františkánskeho kostola na mieste, kde stál kedysi kaštieľ Mednyánszkych. Súčasťou tohto veľkého podujatia bude aj odborná prednáška a pestrý kultúrny program. Beckov si tak opäť pripomenie svojho ďalšieho veľkého rodáka a verejnosti odhalí svoje mimoriadne bohaté dejiny spojené aj s umením.

Kristína Jurzová

Ferko a Janka: Vzácna kniha o Beckove vznikla pred 70 rokmi

S Beckovským hradom sa viaže viacero povestí. Niektoré hovoria o tom, že hrad vznikol na žiadosť blázna Becka, iné rozprávajú o krutej smrti Ctiborovej. S Beckovom sa však spája aj málo známy príbeh plný lásky, statočnosti a vernosti. Vzácnu knihu s názvom Ferko a Janka napísal v roku 1948 katolícky kňaz **Jozef Branecký**, ktorého celoživotná práca si zaslúži obdiv aj dnes.

Branecký sa narodil v roku 1882 v Skalici a vychovávaný bol v remeselníckej rodine. Rozhodol sa však študovať teológiu a klasickú filológiu, ktorú absolvoval v roku 1907 v Budapešti. Väčšinu života (1917 - 1959) však prežil v Trenčíne, ktorý považoval za svoj domov. Na začiatku bol rektorom kláštora piaristov, pôsobil aj ako hudobník a vedúci spevokolu v Slovenskom kruhu a neskôr bol aj správcom mestského katolíckeho konviktu či správcom piaristického kostola. Od roku 1938 do 1945 pôsobil ako učiteľ a riaditeľ Piaristického gymnázia v Trenčíne, ktoré v r. 1649 založili jezuiti.

Branecký bol však naozaj všestrannou osobnosťou a výrazne ovplyvňoval spoločenský život v meste, kde bol všeobecne veľmi obľúbený najmä pre svoju angažovanosť. Bol to totiž neúnavný bádateľ trenčianskych dejín a ako plodný publicista a spisovateľ sa o svoje veľké objavy a poznatky delil aj s ostatnými. Od roku 1926 pravidelne prispieval do týždenníka Trenčan svojimi historickými poviedkami a črtami. Jeho rozsiahla literárna tvorba sa dočkala aj súborného vydania v troch zväzkoch pod názvom Zo starého Trenčína, Keď rumy ožijú a Trenčín - Trnava.

Asi najviac ho však preslávil román *Fráter Johannes* (1929), ktorý bol preložený aj do maďarčiny a poľštiny. Jeho obľúbenou témou bol však predovšetkým „pán Váhu a Tatier“, o ktorom v roku 1935 napísal populárnu knihu *Poklady Matúša Čáka*. Kniha bola tak pútavo napísaná, že podnietila množstvo čitateľov k návšteve Trenčianskeho hradu a hľadaniu stratených pokladov a tajomstiev.

Vojvoda Ctibor

Branecký bol však popularizátorom nielen mestských dejín, ale aj tých regionálnych. Niet preto divu, že mu učarovala aj osobnosť Stibora zo Stiboríc. O pánovi Beckovského hradu písal už 20. rokoch minulého storočia, keď vyšla jeho dráma Ctibor. Tragická povesť rozpráva príbeh o Ferkovi a Jolanke, pričom hlavný hrdina padne za svoju lásku v boji proti rytierovi Walmerodovi a jeho milej od žiaľu pukne srdce. Branecký sa pri písaní drámy inšpiroval dielom Stibor Vajda od Dr. Wenzela. Divadelnú hru v roku 1927 poslal na vianočný súbeh Slovenského národného divadla a získal za ňu odmenu 500 korún. „Keď som dostal cenu od Slovenského národného divadla v Bratislave za dráma Ctibor, vyhľadal som šéfredaktora Františka Votrubu ako člena práce posudzujúcej komisie a požiadal som ho o podrobnú kritiku. Veľmi ochotne a dobroprajne ukázal na chyby a nedostatky práce a zarovnal mi dal direktívy, ako im vyhýbať v budúcnosti. Toto poučenie bolo pre mňa cenné,“ prezradil Branecký v roku 1930 v článku Ako sa stanem spisovateľom?.

Verný až do smrti

Ctiborovskej tematike sa venoval aj naďalej a napísal román *Verný až do smrti*, ktorý opisuje ukrutnosti beckovského pána. Dielo mu odmenila Matica slovenská, no zostalo iba v rukopise. „Keď som neskôr na základe historických prameňov zistil, že ľudové povesti o Ctiborovi sa nezakladajú na pravde, nechcel som zneuctiť jeho pamiatku a román som nevydal,“ uviedol Branecký s tým, že by ho rád prepracoval.

Beckovský hradný pán mu teda neschádza z mysle a začiatkom roka 1941 si o ňom dopisoval so slovenským historikom Karolom Goláňom či s filozofom a archivárom Antonom Augustínom Baníkom. Nadobudnuté poznatky zúročil dňa 5. marca 1941 počas prednášky na Katolíckej akadémii v Bratislave, kde sa snažil ukázať „Ctibora v historickom svetle“ a očistiť ho od hriechov argumentmi. „Na konci prednášky predložil som Katolíckej akadémii môj návrh, aby Ctibora rehabilitovala, o čom patričná odborná komisia akadémie bude rozhodovať,“ napísal Rektor v roku 1941 v Trenčane.

Plášť pani Dobrochny

Medzitým Branecký o Ctiborovi píše aj v súvislosti so vznikom novomestského farského kostola. V poviedke Plášť pani Dobrochny totiž píše, že vznikol na mieste, kde dopadol plášť jeho manželky, čo beckovský hradný pán považoval za božie znamenie.

Ferko a Janka

Do literárneho spracovania známej beckovskej povesti sa pustil napokon aj po tretí raz a v roku 1948 mu vyšla kniha *Ferko a Janka*. Ľudová povesť je zasadená do obdobia 15. storočia a predstavuje skutky statočnosti a obetavosti múdreho Becka, zdatného Ferka a vernej Janky. Ich cnosti sú však v príkrom rozpore s nemilosrdenstvom Ctiborovým, ktorý sa previnil voči nevinnému človeku. Postava vojvodu tak zostáva vykreslená v tradičnom duchu. Známy slovenský religionista Ján Komorovský, ktorý analyzoval tvorbu Braneckého, píše, že „Ferko a Janka ani zďaleka nedosahujú hodnotu Frátra Johannesa, ani diela Poklady Matúša Čáka“. Dozaista je to však zapríčinené aj tým, že Branecký mal v tom čase veľké problémy so zrakom a väčšiu časť knihy musel diktovať, čo výslednú prácu značne ovplyvnilo.

Čo je historická pravda o Ctiborovi?

Dielo Ferko a Janka, ktoré publikovalo vydavateľstvo Tranoscius, je však naozaj pozoruhodné, a to aj vďaka dodatku na konci knihy s názvom „Čo je historická pravda o Ctiborovi?“. Autor tu na pomyselnú misku váh kladie povesťovú látku viacerých našich literátov, ktorí sa Beckovom zaoberali, a na druhú stranu kladie historické dokumenty a fakty. Túto jeho snahu oceňuje v kritike aj Komorovský: „Na svoju dobu má Dodatok značnú vedeckú hodnotu. Vari prvý raz v dejinách slovenskej folkloristiky Branecký nastolil otázku vzťahu ľudovej tradície a historickej pravdy.“

Branecký teda v priebehu dvadsiatich rokov prehodnotil svoj názor na beckovského hradného pána. Snažil sa očistiť meno vojvodu Ctibora a postaviť ho do reálneho historického svetla. „Je čosi pravdy na tom, že človek nie je taký, aký je, ale aký sa javí v očiach ľudí. Touto skromnou, historickými dokumentami podloženou úvahou chcem prispieť k rehabilitácii Ctiborovej, aby sa o ňom nerozprávalo to, čo nie je pravda, a vedelo, aký tento syn bratského poľského národa v skutočnosti bol,“ uviedol pre Katolícke noviny rok po vydaní knihy Ferko a Janka, ktorá je jedným z jeho posledných románov.

Takmer zabudnutý

Zhoršujúci zdravotný stav postupne menil Braneckého, ktorý kedysi oplýval veselým a spoločenským duchom. Najväčšiu ranu mu však uštedril režim povojnového Československa, ktorý ho v roku 1959 násilne vystrnadil z jeho domova. Branecký tak po vyše 40 rokoch opúšťa Trenčín a presúvajú ho do charitného domova v Pezinku. Vo veku 80 rokov však utrpel vážny úraz a dňa 14. novembra 1962 zomiera. Tesne pred smrťou si však želal, aby ho pochovali v Trenčíne do hrobu s jeho mamou.

Trenčín však na svojho Braneckého nezabúda. Po roku 1989 po ňom pomenovali ulicu a neskôr mu na hlavnom námestí odhalili pamätnú tabuľu aj bustu. A nazrieť môžete aj do jeho pamätnej izby v priestoroch piaristického gymnázia.

Výnimočný spisovateľ však po sebe zanechal oveľa viac. Vzácne literárne diela, ktoré odhalili takmer zabudnutú históriu a dedičstvo nášho národa. Zohnať ich však je už takmer nemožné, a preto by si zaslúžili ďalšie vydania, aby obdivuhodná celoživotná práca Jozefa Braneckého pretrvala aj pre ďalšie generácie.

Kristína Jurzová

Beckovské novo povesti

Ak sa spýtate, čím je známa obec Beckov, dostanete jednoznačnú odpoveď - hradom. Tak ako k desiatkam hradov na Slovensku, aj k tomu nášmu sa viažu rôzne povesti. V poslednom čase sa ako huby po daždi objavili rôzni vykladači či „odborníci“ na povesti. Títo si vymýšľajú, čo všetko vidia a vedia, píšu doslova táraniny. A to ešte nespomínam, čo počuli, videli i zažili v noci na tomto hrade. Mám skôr dojem, že tam našli nejakú zvláštnu „trávu“ po kedysi obľúbenom festivale hudby.

Ak ste naozaj milovník povestí, o tomto hrade si prečítajte povesť od spisovateľa Dominika Štubňu Zámostského v jeho knižke *Beckov dar*, a to nielen deti. Povesť o Beckovskom hrade bola aj zveršovaná. Menej známa je povesť Biela húska…

Nuž, aby som ani ja nezaostal, ponúkam tiež jednu do pľacu. Rozpráva sa, že za búrlivých nocí vidieť nad hradom ohnivý koč, na ktorom sa vezie diabol. Ak nemáte dobré úmysly, ľahko vás zoberie do pekla. Buďte teda opatrní.

Ľubomír Paulus

Z histórie cirkevných zborov Považského seniorátu II.

2. Rekatolizácia na území seniorátu

Prejavy nastupujúcej rekatolizácie ovplyvňovali náboženský život v cirkevných zboroch tvoriacich Považský seniorát už od polovice 17. storočia. Jej organizátori sa vo svojich protireformačných snahách zamerali predovšetkým na ohniská svetskej moci. Jeden z najvplyvnejších rekatolizátorov v Uhorsku, ostrihomský arcibiskup Peter Pázmaň, správne predpokladal, že ak úspešný priebeh reformácie záležal na svetskej šľachte, tak to isté bude platiť aj v prípade protireformácie. Najlepšie to vidieť na príklade Trenčína, kde od konfesionálnej príslušnosti trenčianskych hradných pánov závisel osud reformácie nielen v samotnom Trenčíne, ale i na rozsiahlom území, ktoré Ilešháziovci spravovali.

Gašpar Ilešházi (zomrel v roku 1648) bol posledný z Ilešháziovcov, ktorý svoje náboženstvo nezmenil a jeho panstvá i naďalej zostali evanjelické. O dedičoch jeho majetku, synoch Gabrielovi a Jurajovi Ilešháziovcoch, sa to už nedá povedať. Starší syn Gabriel mal po celý život problém ustáliť svoju náboženskú orientáciu. Z uhorských protestantských magnátov nebol sám, ktorému komplikovaná doba stavovských povstaní robila problémy pri výbere vhodnej konfesie. Po prvýkrát konvertoval na katolícku vieru ešte za života svojich evanjelických rodičov, teda i matky, ktorá bola dcérou Juraja Turza. Keď vypuklo povstanie Juraja I. Rákociho, pripojil sa k nemu, aj keď váhavo, a znova sa stal evanjelikom. Po Lineckom mieri v roku 1645 sa mu vrátili zhabané majetky a stal sa opäť katolíkom. Aj po tomto prestupe Gašpar ešte niekoľkokrát zmenil vieru. Zomrel v roku 1667, len 44-ročný, ako katolík. Jeho brat Juraj Ilešházi však už so svojou náboženskou orientáciou problémy nemal. Po otcovej smrti konvertoval na katolícku vieru a katolíkom už zostal do konca života. Po bratovej smrti sa stal dedičom všetkých ilešháziovských majetkov a zdedil aj hodnosti liptovského a trenčianskeho župana. Pri rekatolizačnom procese, ktorý riadil v celej Trenčianskej župe, naplno využil služby trenčianskych jezuitov, ktorých do Trenčína povolal v polovici 17. storočia. Evanjelický trenčiansky magistrát bol však veľkým sústom aj pre takého horlivca, akým bol Juraj Ilešházi. V tomto prípade si trenčiansky hradný pán nemohol počínať podľa zásady „cuius regio, eius religio“, pretože išlo o subjekt, ktorý podľa zákonných článkov bratislavského korunovačného snemu mal právo slobodne si zvoliť náboženstvo. Trenčania si uvedomovali právny účinok tohto článku a hradnému pánovi to dávali patrične najavo. Avšak vďaka pôsobeniu jezuitov priamo v Trenčíne, ktorí si v rokoch 1653 - 1657 postavili na námestí veľký kostol s pompéznou barokovou výzdobou, sa vplyv evanjelikov v Trenčíne radikálne oslabil. Hlavný úder pre trenčianskych evanjelikov prišiel 16. decembra 1671 o štvrtej popoludní, keď Ilešházi v sprievode kapitána hradu, ostrihomského kanonika a niekoľkých jezuitov zabral pre katolíkov hradný, vtedy ešte evanjelický kostol. V ten istý deň bol evanjelikom odobratý aj menší kostol na predmestí a cintoríny. Juraj Ilešházi touto udalosťou završil na svojich panstvách proces rekatolizácie a ďalší potomkovia toho rodu sa už hlásili len ku katolicizmu.13

Trocha odlišná a komplikovanejšia, ale vo svojich dôsledkoch tiež úspešná bola rekatolizácia cirkevných zborov na území Beckovského a Čachtického panstva. Patrónmi Čachtického seniorátu, do ktorého patrili štyri cirkevné zbory súčasného Považského seniorátu (Nové Mesto nad Váhom, Moravské Lieskové - vtedy ešte s fíliou Dolné Srnie, Stará Turá a Bzince pod Javorinou), boli príslušníci rodu Nádašdyovcov. Evanjelikov podporoval aj Pavol Nádašdy, syn Františka Nádašdyho I. a Alžbety Báthoriovej, ktorý však nebol jediným vlastníkom Čachtického panstva. Polovica panstva patrila Drugetovcom z Humenného, ktorí ju získali prostredníctvom Juraja Drugeta, keď sa oženil s Bátoričkinou dcérou Katarínou. Drugetovci patrili k prvým magnátskym rodinám, ktoré sa Petrovi Pázmaňovi podarilo získať pre rekatolizáciu. Posledným evanjelickým prepoštom v Novom meste nad Váhom bol Mikuláš Martiny, ktorý bol na Čachtickej synode v roku 1631 zvolený za superintendenta Nitrianskej superintendencie. V roku 1638 ho Ján Druget dal potupným spôsobom vyhodiť z kostola. Pre novomestských evanjelikov bol tento prvý vážnejší úder protireformácie nepochybne veľmi bolestivý, pretože ako prví z Čachtického seniorátu prišli o svoj stánok Boží.14

Nová vlna rekatolizácie v tejto oblasti súvisela s konvertovaním syna spomínaného Pavla Nádašdyho, Františka, na katolícku vieru v roku 1660. Zásluhu na tom, že sa mocní Nádašdyovci stali opäť katolíkmi, mal predovšetkým mladý katolícky kňaz Jakub Haško, rodák z Trubína, neskorší novomestský prepošt, ktorý sa do mnohých protestantských rodín dostal ako učiteľ latinčiny, neskôr však prešiel k náboženstvu. V roku 1659 sa mu podarilo zblížiť s rodinou Františka Nádašdyho a už rok nato mu Nádašdy ako čerstvý katolík ponúka miesto na čachtickej fare. S podporou grófa Nádašdyho sa mu podarilo obrátiť na katolícku vieru nielen Čachtice, ale aj všetky obce Čachtického seniorátu. Nádašdy v roku 1660 udrel na najcitlivejšie miesto novomestských evanjelikov - na ich novopostavený kostol, ktorý si vybudovali na pozemku evanjelických šľachticov Fitterovcov na dnešnej Komenského ulici povyše súčasného kostola. Prostredníctvom svojich poddaných - paradoxne evanjelikov z Myjavy, ktorých bolo až päťsto - dal tento kostol jednoducho zbúrať.15 Nádašdy takýmto spôsobom vykonával rekatolizáciu na celom svojom panstve. Len v Beckove mu vzdoroval miestny evanjelický farár Štefan Pilárik, ktorý odišiel z Beckova až vtedy, keď mu išlo o život.16

V prepoštovi Jakubovi Haškovi máme príklad iného typu rekatolizátora, ako bol Nádašdy - civilizovanejšieho a kultúrnejšieho. Na funkciu novomestského prepošta nastúpil v roku 1666. Hoci pri rekatolizácii Nového Mesta a okolia nerobil násilnosti ako Nádašdy, nevyhol sa ani on demonštráciám moci. Napr. pri rekatolizácii haluzickej farnosti neváhal použiť vojsko, ktorým disponoval s vedomím panovníka. Vojsko mu asistovalo aj pri obsadení haluzického kostola. Hoci sa haluzický farár Ondrej Petrensis v kostole zamkol, Haškovým vojakom nerobilo problém dostať sa dnu rebríkmi a Petrensisa vyhodiť von.17

Špecifický priebeh mala rekatolizácia cirkevného zboru v Nitrianskej Strede, ktorý patril pod Nitriansku superintendenciu a v súčasnosti je tiež súčasťou Považského seniorátu. V tejto lokalite boli evanjelická a katolícka konfesia počas celej rekatolizácie vo vzácnej v rovnováhe. Obidve konfesie totiž zastupovali dve príbuzné vetvy Zerdahelyovcov. Príslušníci obidvoch rodových vetiev sa dobre znášali aj napriek tomu, že jedna vetva bola katolícka a druhá evanjelická. Potomstvo Imricha Zerdahelyho bolo katolícke a jeho brata Vavrinca evanjelické. Aj tu bol síce evanjelikom pôvodný kostol v roku 1670 odňatý, no zakrátko sa ho evanjelickým Zerdahelyovcom podarilo získať späť. Cirkevnému životu v nitrianskostredskom cirkevnom zbore počas rekatolizácie prospelo aj to, že Nitrianska Streda sa stala jedným z dvoch artikulárnych miest, ktoré bolo možné zriadiť v každej stolici podľa článku č. 26 Šopronského snemu z roku 1681. V kostole v Nitrianskej Strede sa teda schádzali pri službách Božích evanjelici z celého okolia. Patrón zboru Vavrinec Zerdahely si v roku 1747 vymohol od Márie Terézie povolenie postaviť v Nitrianskej Strede nový artikulárny kostol.18

V Trenčianskej stolici boli artikulárne miesta v Uhrovci a Súľove, ale aj v Trenčíne ako v slobodnom kráľovskom meste.

V čase silného náboženského útlaku počas rekatolizácie si žiadny evanjelický kňaz nemohol byť istý životom. To platilo i pre Tobiáša Masníka, evanjelického kňaza, známeho aj ako barokového spisovateľa. Kvôli tomu, že odmietol podpísať reverz, ktorým by sa musel vzdať svojej kňazskej činnosti, takmer desať rokov zažíval nepredstaviteľné útrapy. V roku 1674 bol postavený pred súd a odsúdený na trest smrti. Po deväťmesačnom väzení v Leopoldove bol deportovaný na galeje do Neapola. Podarilo sa mu utiecť, ale na úteku ho znova chytili a ktovie, ako by bol skončil, keby ho nevykúpil jeden nemecký kupec. Pobyt v Nemecku využil na štúdiá, a keď sa za Tökölihho povstania vrátil, pokračoval vo svojom kňazskom poslaní, hoci veľkú nepriazeň rekatolizátorov cítil na každom kroku. Svoj statočný život ukončil ako farár u Zaiovcov v Uhrovci, kde napísal svoje najvýznamnejšie dielo Zpráva písma slovenského, jak se má dobře psáti, čísti i tisknouti.19

PhDr. Jozef Karlík

Poznámky

12 PAULINY, L. Dejepis superintendencie nitrianskej, zv. IV. Jasenová, 1894, s. 4.

13 HORVÁTH, P., c. d., s. 83.

14 KARLÍK, J., c. d., s. 192.

15 Tamže, s. 193.

16 MRVA, I. Dejiny Beckova v rokoch 1526 - 1918. In: Karlík, J., a kol. Beckov I. Dejiny obce do roku 1918. Nové Mesto nad Váhom, WillArt pre Obecný úrad v Beckove, 2006.

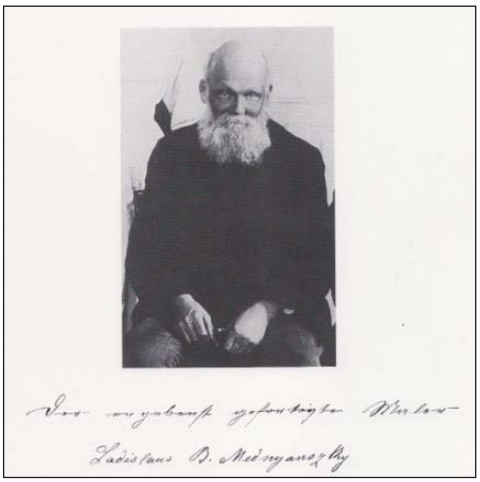
17 HOLUBY, J.Ľ. Dejiny Dolnotrenčianskeho kontubernia, s. 181.

18 Internetový zdroj: Oficiálna stránka obce Nitrianska Streda, http://www.nitrianskastreda.sk/evanjelicka-a-v-.html

19 RAGAČ, R., c. d., s. 93.

(pokračovanie)

Svet očami Ladislava Medňanského - výtvarník 19. storočia

Barón Ladislav Medňanský, príp. Ladislav Mednyánszky (Mednyánszky de Aranyosmedgyes, maď. László Mednyánszky, 23. apríl 1852, Beckov - 17. apríl 1919, Viedeň) bol uhorský maliar slovensko-maďarského pôvodu, stúpenec barbizonskej školy (skupina umelcov, maliarov krajinárov, ktorí pracovali v oblasti francúzskej dediny Barbizon na juh od Paríža) a impresionizmu (umelecký smer, ktorý vznikol koncom 19. storočia, a ktorého cieľom bola maľba v prírode s pokusom o zachytenie okamžitej atmosféry danej chvíle). Bol krajinár európskeho významu, ktorý mal ateliér aj na parížskom Montmartri a neskôr i vo Viedni. Jeho krajinárske maľby sa vyznačujú melancholiou či nostalgiou a hlavne majstrovským zachytením svetla. Vo svojich dielach používal techniky impresionizmu i expresionizmu, avšak ani jeden z týchto prúdov mu úplne nestačil. Do svojich diel prenášal vlastné nálady a taktiež vlastnú osobnosť. A v tom všetkom dominovalo svetlo. Slovenský režisér Vladimír Štric nakrútil o výtvarníkovi 19. storočia dokumentárny film *Svetlo vnímané ako osvietenie*. Ladislav Medňanský bol nesmierne citlivý, vnímavý a hĺbavý človek. Bol síce šľachticom, ale majetok porozdával, bol aj veľkým maliarom, ale akadémie neuznával. Napokon i znalci jeho diela sa o Medňanskom vyjadrujú ako o človeku s neskonalým citom pre dobro, slobodomyseľnom demokratovi či humanistovi. Svoje obrazy zväčša nepodpisoval. Tešil sa, keď ich predajom pomohol nejakej „pochybnej existencii" - sedliakovi, tulákovi, Cigánovi.

Pokúsme sa prostredníctvom obrazov Ladislava Medňanského pozrieť na okolitý svet jeho očami. Ako vnímal ľudí, prostredie v ktorom vyrastal a v neposlednom rade i udalosti súvisiace s vypuknutím prvej svetovej vojny (Medňanský mal 62 rokov). Práve vo vojnovom období sa prejavil Medňanského silný duch humanity. Dobrovoľne nastúpil ako vojnový korešpondent pre noviny Budapesti Hírlap. Neustále kreslil portréty dôstojníkov, výjavy z nemocníc, boja a táborov. V tomto období vrcholí Medňanského figurálna kresba.

Predstavme si aspoň niektoré z jeho diel (jeho diela sa počítajú na tisíce, pričom podstatná časť sa nachádza v Maďarskej národnej galérii v Budapešti a rozsiahlejšia je aj vo fondoch Slovenskej národnej galérie).

Zvonica v Strážkach, okolo 1885, olej na plátne, 28,8x29, 2 cm, značené
Motívom tohto obrazu sú obľúbené miesta Strážok, kde rodina Medňanských (z matkinej strany) vlastnila kaštieľ. V tomto sídle mal umelec svoj ateliér, do ktorého sa v letných mesiacoch vracal zo svojich zahraničných ciest. Zvonica v Strážkach sa stala jeho obľúbeným námetom, ktorého kresby i akvarely sa nachádzajú v zbierkach Slovenskej národnej galérie.

Dedinský chlapec s fúzikmi, okolo 1890, olej na dreve, 45x29 cm, neznačené
Ide o portrét, ktorý zachytáva obyčajného chlapca v klobúku s fúzikmi. Podobne ako kočiši, paholci, sedliaci, vojaci i mladí chlapci boli obľúbeným študijným materiálom Medňanského. Jeho snahou bolo čo najdokonalejšie zachytiť ľudskú fyziognómiu. V prípade tohto obrazu ide o zobrazenie chlapca z profilu na tmavom pozadí, ktoré je ozvláštnené modrou farbou.

Umierajúci, okolo 1895, olej na plátne, neznačené.
Toto dielo patrí do tzv. depresívneho obdobia umelcovej tvorby, ktoré vyjadruje vyrovnanie sa Ladislava Medňanského so smrťou otca v roku 1895. Krátko pred jeho skonaním strávil Medňanský istý čas v Beckove, kde maľoval umierajúceho otca. Aj v zbierkach Slovenskej národnej galérie je zachovaných pár kresieb zaoberajúcich sa tematikou smrti a umierajúceho otca.

Osamelý v brezovom háji, okolo 1900, olej na plátne, 32x23 cm, neznačené
Obraz Osamelý v brezovom háji dokumentuje významné postavenie krajinomaľby v Medňanského tvorbe. Medňanského krajiny sú „portrétmi prírody", ktoré v mnohých prípadoch vyjadrovali nielen videnú skutočnosť, ale aj stav umelcovej duše.

Čo dodať na záver? Ladislav Medňanský bol výtvarníkom, ktorý maľoval do posledného dychu. Je považovaný za najplodnejšiu a najzáhadnejšiu postavu uhorského maliarstva. Myslím, že môžeme byť právom hrdí na to, že sa v Beckove „zrodila hviezda", ktorá stále žiari a jej svetlo nikdy nevyhasne. ***Silvia Hlavová***

Zdroje: Wikipédia - Ladislav Medňanský
www.oslovma.hu
Najzáhadnejšia postava uhorského maliarstva
OSOBNOSTI.sk Ladislav Medňanský; SME - Svetlo vnímané ako osvietenie - článok ku dokumentu o L.M. od Vlada Štrica; Akvizície SNG 1989 - 2000, Bratislava 2001; Umenie na Slovensku - stručné dejiny obrazov, Slovart 2007
Reprodukované obrázky sú zo zbierok SNG*:, SNG O 6760, SNG 6777, SNG O 6768, SNG O 6748 - zdroj: webumenia.sk.*

Radosti aj starosti našich ochrancov prírody

Rád by som sa s vami podelil o radosti aj starosti dobrovoľného ochrancu prírody pôsobiaceho v ZO SZOPK Beckov.

Náš ochranársky rok začíname zvyčajne ochranou obojživelníkov počas jarnej migrácie žiab. Problematike sa venujeme s malou prestávkou od roku 1986 už 21 rokov. Doteraz sme preniesli **89 241** žiab a prenosov sa zúčastnilo 211 ľudí. V roku 2018 zábrany pomáhali kopať aj naši členovia Peter Čikel, Ing. Viliam Maslo a Ing. Martin Neboháč, po prvýkrát sa časť ryhy vyorala pluhom. Počas 13 večerov od 29.3.2018 sme preniesli 5 088 žiab, úhyn bol do 1,5%. Množstvo prenesených žiab každoročne kolíše, posledné tri roky je to priemerne 5 000, šesťročný priemer od roku 2010 bol 8 100. Na 3 000 úbytok majú vplyv podľa nás tieto príčiny:

- klimatické zmeny (veľké kolísanie teplôt a málo zrážok počas ťahu);
- opakované zarybňovanie štrkoviska (na žubrienky pôsobí veľa predátorov v poslednej dobe, pri ťahu ubúda mladých samíc, staré tvoria takmer 90 %);
- populáciu žiab napáda hubové onemocnenie chytridiomykóza (spôsobuje poškodenie orgánov, navonok sa prejavuje znetvorením žaby).

V roku 2018 sa spracoval projekt na trvalé zábrany a dva podchody, podľa mojich informácií zatiaľ k realizácii nedôjde, je to škoda.

Kopanie ryhy na zábrany

Hotové zábrany pre žaby

Zle sa mi to píše, ale okrem stálych prenášačov z Beckova, noví nám pribúdajú z Trenčína, Adamovských Kochanoviec, Nového Mesta nad Váhom a Hôrky. Už sa tešíme na tohtoročný ťah, možno po tohtoročnom snehu bude zasa normálny.

Po žabách, v apríli až do augusta, monitorujeme výskyt orchideí v našom chotári. Z plôch mimo PR Beckovské Skalice sme si vytvorili (premenovali) genofondové plochy, možno tu ľahšie identifikovať jednotlivé druhy orchideí.

Medzi najzaujímavejšie genofondové plochy patrí **GP Satinova lúka** s výmerou do 100 m^2, kde sme identifikovali 4 druhy orchideí, z toho jeden nový druh pre Beckov - **kruštík rožkatý** (epipactis muelleri) jeden kus. Táto rozmanitosť je naviazaná na vybiehajúci ostrovček ramsauských dolomitov nad gutensteinskými vápencami pri hlavnej ceste na Trenčín. Najviac, 161 orchideí kvitlo v roku 2016, táto početnosť je závislá hlavne od klimatických podmienok a sčasti aj od manažmentových zásahov (likvidácia krovia a starej biomasy).

Orchidea Kruštík rožkatý - Genofondová plocha Satinova lúka, 25. 2. 2014

Druhou zaujímavou genofondovou plochou je **GP Váh**, nachádzajúcou sa v Rohu, tesne za hrádzou. Táto plocha je rádovo väčšia od predchádzajúcej GP, pozostáva z dvoch lúčok a priľahlých čistiniek. GP sa dvakrát pokosila a raz zmulčovala. Orchidey na tieto zásahy zareagovali početnosťou kvitnúcich **vstavačov vojenských** z 21 kusov až na 83. Na ploche sme očistili 6 planých hrušiek, dve plané jablone a jednu čerešňu. Chcem ešte upozorniť, že spoločenská hodnota jedného vstavača vojenského je 69 €, čo pri 83 vstavačov bolo 5727 €. Priľahlé plochy sú už dlhšiu dobu neobhospodarované, zarastené krovinami a znečistené smeťami, a tak naša GP je ako oáza s kvitnúcimi vzácnymi chránenými orchideami a planými ovocnými stromami slúžiacimi pre vtákov a zver.

Posledné tri roky som sa začal intenzívne venovať horským orchideám **kruštíkom**. Sú to nenápadné, často zeleno kvitnúce, orchidey. Začal som ich hľadať podľa geologickej mapy na rozhraní dolomitov a vápencov na Veľkom Ruženom, Zbojníckom a Drienovom kopci a našiel som dva až tri druhy kruštíkov (kruštík širokolistý, možno kruštík Leuteho a kruštík úzkopyskový). Presné určenie nám v tomto roku prevedie najlepší kruštikár na Slovensku p. Mereďa z Dubnice, prípadne jeho syn.

Kruštík širokolistý

Kruštík širokolistý, detail kvetu

V roku l988 sme zmapovali 6 druhov orchideí, počas orchideového tábora v roku 2008 sa našlo 8 druhov a v roku 2019 sa možno priblížime k **14 druhom** orchideí rastúcich v našom chotári. Pri orchideách je to tak, že musíš vedieť, čo hľadáš, ako to vyzerá, kedy to kvitne a v akom biotope to rastie.

Členovia našej Základnej organizácie SZOPK Beckov sa ešte starajú o ovocné stromy voľne rastúce v prírode. S aktivitou sme začali v roku 1989 mapovaním oskoruší v našom chotári, zmapovali sme do 40 kusov.

Enviro výchovnou je časť **Prírodnej rezervácie Beckovské Skalice** pri Kríži. Bolo tu v roku 2013 zrealizované odstránenie krovia pri hlavnej ceste, likvidácia smetiska a orezanie stromov. Celá plocha je každoročne trikrát pokosená, nakoľko kríky stále vymladzujú. Poukazujeme na to, že prirodzeným spôsobom na verejnom priestranstve pod tlakom zveri sa dajú dopestovať plané ovocné stromky (mirabelky a jablone). Stromky vyzerajú nevkusne, ale je to prvých 15 rokov prirodzená ochrana proti ohryzu a vytĺkaniu parožia srnčou zverou (nemusíme používať zajačie pletivo).

V roku 2018 v PR Beckovské Skalice v časti

PR Beckovské Skalice, časť pri kríži pred orezom

Lipky bolo ošetrených 10 stromov planých hrušiek a vyrezané a odpratané krovie pod nimi. Mladé plánky je možné zaštepiť pôvodnou sortou hrušiek z Klíže.

PR Beckovské Skalice, časť pri kríži po oreze

K starostiam ochrancu prírody a otázkam, kde spejeme s našim prístupom k prírode, sa musím vyjadriť i v tomto článku.

Počas trojtýždňových pochôdzok vedľa cesty pri prenose žiab vidíme, ako pribúdajú prázdne fľašky od nápojov v priekope. Najčastejšie sú to fľašky od detských nápojov, vyhodené von oknom auta deckom, alebo, ešte horšie, dospelým, a darmo sa čudujeme, že v našich krásnych horách, zohyzdených tiež fľaškami, keď plnú vynesie a po vypití prázdnu zniesť nevládze, a tu sa predsa v aute vezie. Netreba si dávať ďalšie otázky, čím je spôsobený tento defekt, odpoveď je jednoduchá, je to výchovou, neúctou k prírodnému prostrediu a neúctou k súkromnému vlastníctvu.

Uvediem ešte jeden príklad z PR Beckovské Skalice, kde sme v apríli v starom lome vyrezávali a štiepkovali krovie a, samozrejme, pozberali vrece odpadu. Kriaky počas vegetácie vymladili na výšku 120 cm, tak som ich bol ešte raz pokosiť v septembri a nazberal som tašku fliaš; fľaše a prázdne plechovice boli poschovávané za kameňmi a v kríkoch. Je to hnus, táto doba. Nič iné nám už nezostáva, len pozberať odpadky, aby sa tam ľudia cítili dobre, ale kolobeh sa opakuje. Ako ochranca prírody si kladiem otázku: **Je potrebné zberať smeti alebo starať sa o prírodu, chránené rastliny a živočíchy?** Donekonečna sa to nedá!

Text a fotky: Ing. Viliam Maslo

Pohľad zo Skalíc na bývalé smetisko pri kríži

ZBERNÝ DVOR OBECNEJ PREVÁDZKY

je od februára 2019 otvorený
každú párnu sobotu
v čase 8.00 - 12.00 hod.

VSTUP OD DVORA!

TRIEĎTE ODPAD - za vytriedený odpad neplatíme, platíme za komunálny odpad uložený na skládke

Nový zákon č. 329/2018 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov a nariadenie vlády SR č. 330/2018 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška sadzieb poplatkov za uloženie odpadov na skládky nás núti opäť sa zaoberať témou triedenia odpadov. Podstatnou zmenou, ktorú prináša nový zákon a nariadenie vlády je, že poplatok za skládkovanie odpadu pre obce sa má od roku 2019 do roku 2023 postupne zvyšovať, pričom sa berie do úvahy miera vytriedenia odpadu v obci. Z toho vyplýva, že obec, ktorá menej separuje odpad, bude mať poplatok podstatne vyšší. Čím lepšie občania triedia odpad, tým obec platí nižší poplatok za skládkovanie odpadu.

POLOŽKY A SADZBY ZA ULOŽENIE ZMESOVÉHO KOMUNÁLNEHO ODPADU (20 03 01) A OBJEMNÉHO ODPADU (20 03 07) NA SKLÁDKU ODPADOV euro.t-1

Položka	Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu	Sadzba za príslušný rok v € . t^{-1}				
		2019	2020	2021	2022	2023-2030
1	<10%	17	26	33	40	46
2	10-20%	12	24	30	36	41
3	20-30%	10	22	27	32	36
4	30-40%	8	13	22	27	31
5	40-50%	7	12	18	22	26
6	50-60%	6	11	15	19	21
7	>60%	5	8	11	14	16

Z uvedenej tabuľky nám musí byť každému jasné, že bez triedenia odpadu to ďalej nepôjde. Alebo sa naplní hrozba - obecné zastupiteľstvo bude nútené odhlasovať zvýšenie poplatku na občana, pretože zo spoločných financií nemôžeme donekonečna dotovať odpady.

Množstvá odpadov za minulý rok 2018 sme spočítali, spočítali sme vyseparovaný odpad a dospeli sme k číslu *22,48%.* Za uloženie tony komunálneho odpadu na skládku v Kostolnom budeme *od 1. 3. 2019 do 28. 2. 2020 platiť 10,00 €*. Toto číslo, akokoľvek sa zdá nízke, je napriek tomu alarmujúce. Zvýšilo sa totižto celkové množstvo odpadov, ktoré v našej obci tvoríme. Oproti roku 2017, kedy sme na skládku uložili 219,19 t komunálneho odpadu zo smetných nádob a 26,11 t objemného odpadu, v roku 2018 to bolo 233,02 t zo smetných nádob a 38,87 t objemného odpadu, ktorý občania nosia na prevádzku do veľkoobjemových kontajnerov. Pri zbere komunálneho odpadu v obci majú občania natlačené smetné nádoby so zdvihnutými vekami, a to sa vyváža odpad každých 14 dní. Ako separujú odpad, keď majú preplnené smetné nádoby? Obci nezostáva nič iné, len si dať spraviť analýzu odpadu a pri zistených nedostatkoch postihovať vinníkov podľa zákona.

Všetkým nám musí záležať na tom, aby sme odpad separovali. *Za vytriedený odpad neplatíme, platíme za komunálny odpad uložený na skládke*. **Pokiaľ sme doteraz platili za uloženie tony komunálneho odpadu 5,17 €, od 1. 3. 2019 budeme platiť 10,00 €**. A tento výsledok je reálne vypočítaný.

Pri dosiahnutí úrovne vyseparovania komunálneho odpadu v tomto roku 30%, môže obec žiadať Enviromentálny fond o poskytnutie príspevku na ďalší rok. Financie môžeme využiť na skvalitnenie triedeného zberu odpadov v obci.

Takže, milí občania, hor sa do separovania! Snažte sa odpad netvoriť vôbec. Zálohované fľaše odovzdávajte do predajní, v ktorých ste ich kúpili. Nezabúdajte na triedenie plechoviek a drobných kovov, ktoré môžete vyhodiť do červených kontajnerov pri bytových domoch č.195 a 204.

Pripomíname tiež, že biologický odpad určite do smetných nádob nepatrí, používajte kompostéry a svoje hnojiská.

Obec bude rovnako vytvárať podmienky pre to, aby občania nemali problémy s odovzdaním vyseparovaného odpadu.

Spracovala Anna Benková

Informácie pre občanov

Prosíme občanov, aby použitý textil, ktorý chcú dať do kontajnera na textil pri predajni COOP Jednota alebo pri obecnej prevádzke, dávali do igelitových tašiek, ktoré prepadnú cez otvor na to určený na kontajneri. Tým, že textil nechávate pri kontajneri vo veľkých 110 litrových vreciach, sa dosiahne jedine toho, že nejaký „nespratník“ vrecia otvorí, povyhadzuje textil a narobí neporiadok okolo kontajnera. Na kontajneri je popis, ako sa vrecia s textilom posúvajú do kontajnera. Iný spôsob zberu textilu nie je možný.

Po jarnom orezávaní stromov v záhradách pri rodinných domoch je možné priviesť konáre na obecnú prevádzku. Prosíme občanov, aby vopred starostovi obce, na obecný úrad alebo pracovníkom obecnej prevádzky oznámili, že dovezú orezané konáre a nenechávali ich pred bránou prevádzky.

Využívajte modré kontajnery na papier, ktoré sú umiestnené na obecnej prevádzke, každú párnu sobotu môžete priviesť papier a kartóny. **AB**

Ložisková infekcia v ústnej dutine a aké je jej nebezpečie pre zdravie?

Poslal vás váš všeobecný lekár alebo iný špecialista na vyšetrenie „zubných fokusov" k zubnému lekárovi? Viete prečo je dôležité ich objaviť a okamžite tento stav riešiť? Pri vyšetrení ide o zistenie prítomnosti ložiskovej infekcie zubného pôvodu (odborný názov - fokálna dentogénna infekcia).

Fokálna infekcia zubného pôvodu je definovaná ako sekundárna alebo celková infekcia spôsobená rozptylom mikroorganizmov do vzdialených orgánov, pričom prvotná infekcia je lokalizovaná v tkanivách apikálneho a marginálneho parodontu (Browse Medical Dictionary). To znamená, že ak je zápal v okolí zuba, odtiaľ sú bakteriálne, toxické látky hlavne krvnými cievami odplavené do vzdialených orgánov, kde vyvolávajú zápal toho orgánu alebo zhoršujú stav a komplikujú liečbu už postihnutého orgánu.

Dôležité je vedieť, že aj zdravá ústna dutina obsahuje viac ako polovicu mikroorganizmov, ktoré žijú v rôznych orgánoch ľudského tela ako naša súčasť. V ústach žije 6 miliárd mikroorganizmov predstavujúcich 300 - 500 rôznych bakteriálnych druhov. Tieto baktérie vytvárajú orálny mikrobiálny ekosystém, ktorý je dynamický, extrémne citlivý k rôznym zmenám v ľudskom organizme počas celého života. Napríklad pri chrípke, kedy sa zníži odolnosť tela, sa počet týchto baktérií výrazne zvýši a niektoré z týchto baktérií sa stávajú pre ústne tkanivá škodlivé. Iný je príklad, ak jedinec konzumuje veľa sladených nápojov a pochutín, tak baktérie zubného kazu znásobia svoj počet, vylučujú kyseliny, ktoré rozpúšťajú zubnú sklovinu a vzniká zubný kaz. Obdobne, ak nie je dostatočne odstraňovaný bakteriálny povlak zo zubov dôslednou ústnou hygienou, baktérie nie sú odstraňované a spôsobujú zubný kaz alebo zápal ďasien - gingivitídu.

Najčastejšie sa vyskytujúce ochorenia ústnej dutiny sú zubný kaz, zápal ďasien a závesného aparátu (parodontu). Ak tieto ochorenia nie sú liečené, baktérie, ktoré ich vyvolávajú, prenikajú do okolitého kostného lôžka, kde vyvolávajú zápal. Takýto stav sa nazýva ložisková infekcia zubného pôvodu.

Za ložiskovú infekciu v ústnej dutine najčastejšie považujeme:

* tzv. mŕtve zuby, ktoré nemajú ošetrenú zubnú dreň v koreňových kanálocH (vznikajú ako následok neliečeného zubného kazu);
* zápal v okolí hrotu koreňa zuba, ľudovo nesprávne označovaný ako „vačok koreňa";
* nedostatočne zaplnené koreňové kanáliky mŕtvych zubov;
* ponechané korene v kosti;
* cysty v kosti sánky alebo čeľuste;
* sťažené prerezávanie zubov múdrosti;
* tvarovo nedokonalé a previsnuté výplne v medzizubných priestoroch;
* nevyhovujúce, odstávajúce fixné mostíky a korunky;
* parodontitída s hlbokými parodontálnymi vačkami a tvorbou hnisu;
* zápal ďasien so zväčšením ďasna vyvolaný dlhodobo nevyhnutným podávaním liekov;
* cudzie telesá v kosti.

Všetky tieto a niektoré ďalšie stavy je potrebné vyšetriť klinickým vyšetrením zubov a parodontu a určením vitality zuba (chladová skúška reakcie zubnej drene). Nevyhnutným je rtg vyšetrenie, bez ktorého nie je možné potvrdenie alebo vylúčenie ložiskovej infekcie. Je potrebné si uvedomiť, že tzv. mŕtve zuby (zuby s nálezom na rtg snímke) väčšinou nebolia, rovnako ako nebolí parodontitída, a preto je nevyhnutné podrobné vyšetrenie.

Stavy s ložiskovou infekciou sú nebezpečné pre celkovo zdravého človeka, ale najmä pre rizikových pacientov. Z týchto zápalových ložísk sa krvnými a miazgovými cievami rozširujú infekčné produkty baktérií do vzdialenejších tkanív orgánov. Ide o pacientov:

* transplantovaných alebo zaradených do transplantačného programu;
* s ochorením srdca, kde vyvolávajú zápal srdcového svalu alebo sa usádzajú do prirodzenej alebo umelej chlopne a zhoršujú ich funkciu;
* s diabetes mellitus (cukrovka), kde neliečená parodontitis zvyšuje glykémiu;
* s cievnym ochorením, kde dochádza k zhoršeniu aterosklerózy;
* s chronickým zápalom pľúc alebo chronickou obštrukčnou chorobou pľúc, kde zhoršuje priebeh a liečbu;
* v tehotenstve - je príčinou rizikového tehotenstva a predčasného pôrodu s nízkou pôrodnou hmotnosťou dieťaťa;
* s onkologickými ochoreniami;
* s chronickým zápalom obličiek, kde zhoršujú a komplikujú liečbu;
* u ktorých je príčinou akné;
* je príčinou zápalu prínosových dutín;
* s osteoporózou;
* liečených imunosupresívami;
* s reumatologickými ochoreniami;
* s krvácaním do mozgu;
* s chronickými zmenami na slizniciach ústnej dutiny, napr. ústny lišaj a iné.

Je toho príliš mnoho, čo môže zhoršovať zdravotný stav. Dôležité je uvedomiť si, že tieto stavy väčšinou nebolia, ich príčinou môže byť zub, u ktorého bol ošetrený koreňový kanál pred mnohými rokmi a najmä krvácajúce, lesklé a zväčšené ďasná pri parodontitíde v okolí všetkých zubov v ústach.

MDDr. Matúš Gašpar

Pripravte váš kompostér na príchod jari

Pomaly sa začne otepľovať a prichádza čas, kedy sa budeme vracať do svojich záhrad a pripravovať sa na novú záhradkársku sezónu. Ak sa teploty počas dňa udržujú nad 10° C, je čas, kedy môžeme celý kompost prehodiť a prevzdušniť celú kompostovanú masu. Otvorte váš kompostér a vyberte vrchnú vrstvu materiálu, najlepšie vidlami. Okolo kompostéra môžete rozložiť textíliu, kam obsah vyložíte, aby vám nevznikol neporiadok. Ešte neskompostovaná vrstva vám poslúži ako podklad pre nový materiál. Nepodceňujte ponechanie tejto vrstvy v kompostéri. Jej premiešavanie s novým bioodpadom urýchli rozklad a tvorbu nového kompostu.

Pod vrstvou ešte nerozloženého bioodpadu nájdete hotový kompost, ktorý môžete využiť pri jarnom prihnojení záhrady. Takýto kompost má konzistenciu podobnú pôde, preto pri jeho vyberaní z kompostéra odporúčame rýľ, aby ste tuhú masu lepšie rozdrobili na menšie časti. Hotový kompost môžete primiešať do pôdy pri sadení alebo rozhodiť ho voľne po trávniku v tenkej vrstve. Nezabudnite ani na izbové rastliny. Pri ich prihnojení použite preosiaty kompost. Ak v hotovom komposte objavíte väčšie časti ešte neskompostovaného bioodpadu, vložte ich tiež späť do kompostéra.

Na základnú vrstvu starého materiálu môžete ukladať nový bioodpad. Nezabúdajte na vyvážený podiel zeleného - vlhkého materiálu (pokosená tráva, šťavnaté odrezky zo záhrad, odrezky z ovocia a zeleniny…) a hnedého - suchého materiálu, ktorý si pri jarných prácach ako orezávanie stromov, kríkov či upratovanie suchého lístia z jesene, môžete uložiť do zásoby na celý rok.

Pred vkladaním materiálu do kompostu ho upravte. Zmenšite veľkosť bioodpadu na približne 5 cm, aby bol kompostovací proces jednoduchší a rýchlejší. Hrubší materiál môžete spracovať napríklad v záhradnom štiepkovači. Kompostovaný materiál najlepšie pri každom vkladaní premiešajte prekopávačom, aby ste zabezpečili dostatočný prístup vzduchu a premiešali suchší a vlhkejší materiál. Kvalitný výsledok dosiahnete aj kontrolou vlhkosti materiálu. Ak je príliš suchý, môžete ho poliať alebo pridať viac zeleného bioodpadu. Ak je príliš mokrý, pridajte pripravenú drevnú štiepku, piliny, lístie alebo poslúžia aj postrihané papierové rolky z toaletného papiera či papierový obal od vajíčok.

Prajeme vám veľa úspechov a kvalitnú úrodu aj vďaka vlastnému kompostu.

Text a foto: www.menejodpadu.sk

25 rokov PZ Hurban Beckov

Dňa 23. februára 2019 sa konala výročná členská schôdza PZ Hurban Beckov, ktorá sa niesla v duchu 25. výročia založenia združenia. PZ dosahuje dobré výsledky vo všetkých väzbách na poľovníctvo, ochranu prírody, dozerá na životné prostredie a lov zveri je prevádzaný tak, aby sa zabraňovalo škodám na poľnohospodárskych a lesných kultúrach. O dobrej starostlivosti o revír svedčí aj to, že v tomto roku boli ulovené 4 medailové jelene a jeden medailový diviak. Spokojnosť so združením prejavujú aj majitelia poľnohospodárskych pozemkov a lesov, spolupráca je na veľmi dobrej úrovni aj so samosprávou, spoločenskými organizáciami a firmami obce Beckove.

Za členov združenia boli prijatí Eugen Jurovich a Lukáš Pavlovič. Vo výbore združenia 25 rokov pôsobia Pavol Hladký a Jaroslav Čaňo.

Naši jubilanti *(foto vpravo):*
Milan Hladký - 70 rokov, členom PZ je od r. 1971;
Ing. Ján Pavlovič - 60 rokov, členom PZ je od roku 2002.

Foto: LP ***PH***

Výbor PZ Hurban Beckov *(foto dole):*
Miroslav Uherčík, Ing. Ján Pavlovič, Pavol Hladký, Jaroslav Čaňo a Karol Nedbal.

Slanisko pre raticovú zver

Dňa 22. 12. 2018 počas brigády sme do slaniska Bukovina v k. ú. Beckov vložili 10-kilový kus kamennej soli, ktorý sa dňa 26. 12. 2018 už v ňom nenachádzal. Zobral ho nezodpovedný návštevník nášho chotára, ktorý nemá 4 eurá na zakúpenie soli v Poľnonákupe Nové Mesto nad Váhom.

Soľ je majetkom PZ Hurban Beckov a dáva sa pre potreby zveri, ktorá bez nej nemôže existovať. ***PH***

Volajte 158

V jeseni 1978 som bol rozkazom zaradený do vznikajúcej novej jednotky, a to do Pohotovostnej motorizovanej jednotky VB - MS - VB Bratislava, ktorá bola na tú dobu vybavená najnovšou technikou a vozidlami. Jednotka bola určená na rýchle zásahy proti narušiteľom verejného poriadku, páchateľom trestnej činnosti a vykonávala dohľad nad rôznymi športovými a kultúrnymi podujatiami. Taktiež vykonávala dozor nad cestnou premávkou.

V súčasnej dobe uplynulo 40 rokov od jej založenia a som rád, že táto jednotka je potrebná v každom zriadení a nikto nemá výhrady.

Moje kroky do tejto jednotky nasledovali ďalší traja Beckovani, z toho dvaja boli na výcviku a jeden aktívny člen.

V súčasnej dobe vozidlá s osádkami križujú aj našu obec, pomáhajú nám zvládať ochranu verejného poriadku. Sú označené telefónnym číslom a logom policajného zboru, ktoré bolo realizované podľa návrhu nášho občana Ladislava Strieženeca.

PH

Obyvateľstvo obce Beckov 2018

Počet obyvateľov k 31. 12. 2018:	***1392 občanoc***
z toho muži:	669
ženy:	723
deti do 18 rokov:	258
obyvatelia od 18 do 60 rokov:	802
ostatní obyvatelia:	332
prisťahovaní:	32
odsťahovaní:	13

Narodené deti v roku 2018 - 14
Uzavreté manželstvá v roku 2018 - 10 dvojíc
Počet úmrtí v roku 2018 - 15: Anna Klčovská, Ján Čikel, Ján Šutovský, Jozef Vranka, Mária Hajdúšková, Jozefína Štefániková, Ernest Benko, Darina Rauová, Mária Gestingerová, Libuša Zorničková, Oľga Pažitná, Milan Záhumenský, Václav Syrůček, Jozef Fiedler, Ján Vazovan. ***AB***

Suvenírová bankovka

(pokračovanie zo str. 7) turistických lokalitách, podujatiach a známych osobnostiach. Súčasne však aj podpora v oblasti získania dodatočných finančných prostriedkov pre tieto kultúrne pamiatky a turisticky zaujímavé lokality. Euro Suvenír bankovka je aj výborným reklamným a komunikačným médiom, ktoré dáva do širokého povedomia informácie o európskom kultúrnom dedičstve.

Euro Suvenír bankovka nielenže vyzerá ako práva bankovka, ona aj pravá je. Je vyrobená na pravom 100% bavlnenom papieri ako originálne euro bankovky a obsahuje množstvo ochranných prvkov, ako sú hologram, vodotlač, mikrotlač či UV ochranné prvky. Každý kus je unikát vďaka číslovaniu tak, ako je to pri pravých bankovkách. Suvenírové bankovky sú takisto označené rokom vydania a poradovým číslom série. Vďaka tomu, že sú vyrábané v limitovaných nákladoch, ich hodnota časom stúpa. Vyrábané sú spoločnosťou Oberthur Technologies Paríž, ktorá tlačí aj pravé euro bankovky. Víziou je vytvoriť suvenír, ktorý nápadom, dôvtipom, kvalitným spracovaním a zábavnou formou zaujme širokú verejnosť.

Hrad Beckov sa tak zaradí medzi už viac ako dve desiatky kultúrnych pamiatok a lokalít na Slovensku, ktoré majú svoju Euro bankovku. Vizualizáciu motívu našej bankovky si môžete pozrieť na obrázku. Okrem hradu na nej nájdete podobizeň Stibora zo Stiboríc ako najvýznamnejšieho vlastníka hradu. Rodinný erb Stiborovcov ako aj logo spoločnej kampane hradov Beckov a Čachtice pre sezónu 2019. Originálna bankovka bude k dispozícii až pri príležitosti oficiálneho otváracieho podujatia sezóny Tri kľúče pre Katarínu (6. - 7. 4. 2019). Počas podujatia prebehne dražba vybraných bankoviek a súčasne série bankoviek hradu Beckov a Čachtice s rovnakými sériovými číslami. Výťažok z dražby bude využitý pri obnove hradu.

Mgr. Peter Pastier

Rodičovský ples 2019

V posledných rokoch ZŠ s MŠ J. M. Hurbana v Beckove spolu s Rodičovskou radou úspešne organizuje rodičovské plesy. Nebolo tomu inak ani tento rok a rodičovský ples sa konal 16. februára 2019.

Tretia februárová sobota premenila Kultúrny dom v Beckove na slávnostne vyzdobenú sálu a tanečný parket. Sobota večer, deň ako každý iný a predsa niečím výnimočný. O 19. hod. sa sála zaplnila rodičmi a priateľmi školy prezlečenými do slávnostných šiat. Z roka na rok je spomínaný ples obľúbenejší a teší sa vyššej návštevnosti. Tento rok sa predal rekordný počet vstupeniek za rekordne krátky čas. Nikto nečakal, že 180 vstupeniek sa predá za 3 dni… Bola to obrovská akcia a aj napriek tomu všetko dopadlo úplne fantasticky.

Svojou prítomnosťou ste nám všetci dali najavo, že ste priatelia našej školy a podporujete nás. Veľmi si to vážim a ďakujem. Tak isto sa chcem poďakovať všetkým, ktorí sa aktívne zúčastnili na organizácii dnešného večera. Veľké ďakujem vyslovujem Silvii Hrušovskej, Anke Čičalovej, Jánovi Macejkovi a Jaroslavovi Strakovi, ktorí boli opornou kostrou celého plesu. Ďakujem Anke Rehákovej, Vierke Hladkej, Evke Úradníčkovej a ich pomocníčkam, ktoré sa postarali prekrásnu výzdobu. Ďakujem Anke Gábovej a našim úžasným tetám kuchárkam a super obsluhe za výborné jedlo. Ďakujem vedeniu obce za poskytnutie priestorov kultúrneho domu.

Celý program sa niesol pod režisérskou taktovkou Janky Zbojovej, Katky Kučerovej a Paliho Brezu, ktorí nacvičoval tance i spevy so žiakmi siedmeho, ôsmeho a deviateho ročníka, za čo im patrí prejav úcty a poklony. Ďakujem za program pripravený žiakmi a učiteľmi a za pomoc pri celej organizácii nášho plesu. O dobrú náladu sa postarala už tradične hudobná skupina Rytmus z Novej Bošáce. Zlatým klincom večera bola bohatá tombola, z ktorej výťažok bude použitý na skvalitnenie výchovy a vzdelávania žiakov našej školy. Týmto by som sa chcel poďakovať všetkým, ktorí prispeli vecnými cenami. O štvrtej nadránom sa veseliace páry začali pomaly rozchádzať do ticha nedeľného rána. Všetci s unavenými nohami a s úsmevmi na perách. Vraj sa o rok vrátia znovu. Ak sa nám podarí zorganizovať aj ďalší ples, budeme tomu veľmi radi. Veď nám bolo spolu dobre. Latka je postavená veľmi vysoko a ak je niečo dobré, kvalitné, treba v tom pokračovať.

Mgr. Jozef Pekarovič, riaditeľ školy

Sponzori tomboly: *Kolektív ZŠ s MŠ J. M. Hurbana, Beckov; Starosta obce Beckov; 22Bikes, Nové Mesto nad Váhom; Double agency, s.r.o., Boris Kľčovský, Beckov; Ekopol, spol. s.r.o, Nové Mesto nad Váhom; Ernest Benko; F - PLUS s.r.o., Beckov; Ing. Marek Jambor; REX plus, s.r.o., Beckov; AG FOOD SK s.r.o., Pezinok; ANIKRA, s.r.o., Horná Streda; Anna Polláková; ASTERA s.r.o., Trenčín; Autoservis - Milan Tománek, Tr. Stankovce; Barriq - vinotéka; Branson; Etna sk, s. r. o., Nové Mesto nad Váhom; Fotoateliér - Alena Mimlichová; Fox Racing Slovakia, Horná Streda; Hrad Beckov - Záujmové združenie; Ing. Eva Brezová - E plus, Trenčín; Ing. František Horečný; Ing. Jaroslav Martiš; Ing. Katarína Kučerová; Jakub - Pneuservis, Nové Mesto nad Váhom; Jaroslav Straka; JUDr. Jakub Križan; KLIMAT - Ján Skovajsa, Beckov; Klub za rampami, Nové Mesto nad Váhom; Lauris R. M. s. r. o., Kálnica; Linde - Ladislav Vanek; Ľuboš Balažovič; Milan Nožina; Miroslava Syrůčková; Originálny šperk - Kristína Tinková Mjartanová; Ovčín Beckov - Farma Miroslav Cipciar; Pavol Bánovský; Poľnohospodárske družstvo Beckov; R. D. A., Nové Mesto nad Váhom; Radoslav Macejka - Radotherm, Beckov; Salviafarm Vitae; Stanislav Danek; Starosta obce Lubina, Ing. Martin Beňatinský; Wood Service, Hrušové; Zlatý Pavúk.*

BECKOVSKÉ NOVINY - dvojmesačník. Vydáva Obec Beckov, IČO 00 311 413. BN č. 1/2019 vyšli 27. 2. 2019. Ročník XXIII. Cena: 0,27€ ISSN: 1338-8142 02. Evidenčné číslo MK SR - EV 2878/09. Adresa redakcie: Obecný úrad, Beckov č. 180, 916 38 Beckov; e-mail: redakcia-bn@obec-beckov.sk; redakcia.bn.ko@gmail.com; tel. kontakt: 032 7742722. Šéfredaktorka: Mgr. Dana Badžgoňová. Redakčná rada BN: Silvia Hlavová, Ing. Darina Jarábková, Mgr. Kristína Jurzová, Ľubomír Paulus. Grafická úprava a tlač: Tlačiareň J+K, Trenčín, Opatovská 41. Web-stránka obce: www.obec-beckov.sk Za obsah článkov zodpovedajú autori.